

fraternitas

GLASILO HRVATSKE PROVINCIJE SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

kazalo

Uvodne misli

PROVINCIJALOVE RIJEČI	3
BLAGOSLOV JEDNOG STARCA (Phil Bosmans)	4

Redoviti provincijski kapitul

SLUŽBENI POPIS IMENOVANJA	5
ODRŽAN REDOVITI KAPITUL	
PROVINCIJE (fra Nikola Šantek)	6
Prva sjednica	6
Druga sjednica	6
Prijedlozi Generalnog vizitatora	7
Treća sjednica	8
Četvrta sjednica	8
Uvodni naglasci provincijalnog ministra	9
Peta sjednica	10
Šesta sjednica	11
Sedma sjednica	12
Statistički pregled	12
ČETVEROGODIŠNJI PROVINCijski PLAN	
»POČNIMO, BRAĆO!...«	13
1. Potreba vremena	13
2. Slika vremena	14
3. Prioriteti	15
4. Sredstva	15
5. Završne riječi	16
Preminula braća	16

Iz našeg Reda

SAMOSTANSKI KAPITUL	
Predgovor generalnog ministra	17
PROLJETNI SUSRET CEC-a U BELGIJI	18

Rad Definitorijske

PRIJE KAPITULA:	
51. sjednica	20
Izvanredna sjednica	20
NAKON KAPITULA:	
1. sjednica	21
Obvestilo o novem vodstvu	
Minoritske province	22
2. sjednica	22
3. sjednica	23
Fra Ivan Karlić – redoviti profesor	23
Nova knjiga fra Špira Marasović	23

Naši mladi

PETI DANI »OTVORENIH VRATA«	
(Josip Ivanović)	24

Prilog

NA KRAJU SVEĆENIČKE GODINE:	
SLUŠATELJI A NE SAMO SLUŽITELJI	
RIJEČI (fra Ljudevit Maračić)	25
»NE MOŽE ZAVRŠITI POZIV KOJI SMO PRIMILI...« (fra Željko Klarić)	31
PAPA ZAKLJUČIO SVEĆENIČKU GODINU (IKA)	32

Fraternitas
službeno glasilo
Hrvatske provincije sv. Jeronima
franjevac konventualaca

Br. 2/2010

Izdaje:
Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevac konventualaca
HR - 10000 Zagreb, Sveti Duh 31
tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754
www.ofmconv.hr
ofmconv@ofmconv.hr

Uredio i odgovara:
Ljudevit Anton Maračić
Sveti Duh 31, 10000 Zagreb

Tisak:
Denona d.o.o., Getaldićeva 1, Zagreb

ISSN 1332-7941

uvodne misli

Draga braćo,

ima točno već pola godine kako je većina braće izrazila želju da preuzmem vodstvo provincijske uprave, koje mi je i povjereno na kraju prvog dijela Redovitoga provincijskog kapitula potkraj travnja u Cresu. Završen je nedavno i ovaj naš provincijski sabor posljednjom sjednicom u Zagrebu. I krenuo je tijekom ovoga četverogodišta. Nisam baš uvjeren da moram zahvaliti onoj većini koja je na izborni list upisala moje ime, jer kad promatram unatrag ovu polovicu godine, uviđam da bi i za mene a i za provincijsku zajednicu bilo vjerojatno bolje da nisam prihvatio. No, nadam se da će Gospodin dati snage ne samo izdržati nego nešto i učiniti za boljitak i napredak našega bratstva. Nadam se da zapravo onaj najteži dio pripada prošlosti. U tom smislu zahvaljujem Bogu i svima koji su me podržali.

Pred nama je dakle četverogodište koje je naš Redoviti provincijski kapitul usmjerio i ograničio nekim prioritetima kojima bih se zaista htio posvetiti, a i ostale potaknuti na njihovo vedro ispunjavanje. Nadam se da u tome neću biti previše dosadan, a isto tako ni usamljen.

Prvi prioritet bit će: Naglasiti nužnost međusobnog prihvaćanja i pomirenja. To bi bila obveza ne samo uprave nego i svih članova provincije. Konkretni prijedlozi da se to ostvari jesu: naglasiti nužnosti međusobnog prihvaćanja i pomirenja, pojačati vezu provincijske uprave s mjesnim bratstvima: češćim posjetima i informiranjem, prisutnošću predstavnika provincijske uprave i vođenjem duhovne obnove u jakim liturgijskim vremenima po regijama. Oživjeti i ostvariti osjećaj solidarnosti materijalno bolje stojećih samostana prema onima potrebnijima preko akcija koje bi pokrenula provincijska uprava. U duhu materijalne krize provincijska uprava uzdržala bi se od ulaženja u nova ekonomska izdvajanja radi većih

gradnja i obnova, a podržala bi jedino dovršetak radova tamo gdje je to zaista potrebno.

Drugi prioritet bit će trajna formacija. Polazeći od prioriteta Reda, a to su formacija i misijsko poslanje, posebnu pažnju treba posvetiti boljem poznavanju našega zakonodavstva (mislim pri tom na Konstitucije, Generalne statute, Provincijske statute). Na temu toga nastojat ćemo pomalo organizirati duhovne skupove i dane obnove. Ponovno bi se trebao tiskati hrvatski prijevod Ustanova, s uvrštenim promjenama. Nastojat ćemo što bolje osmisliti petodnevne susrete mlade braće, s posebnim naglaskom na temeljitije poznavanje novijih crkvenih i redovničkih dokumenata.

Treći prioritet bit će preispitivanje naših djelatnosti i nazočnosti. Svaka zajednica, posebno one koje su vezane župno-pastoralnim obvezama, trebat će preispitati je li ta aktivnost pruža evanđeosko svjedočanstvo i je li došlo vrijeme da se na području takvih djelatnosti poduzmu neki radi-

kalniji rezovi. Budući da sve više raste prosječna dob braće sposobne za župsko–pastoralne aktivnosti, na temelju upitnika istražilo bi se mišljenje sve braće o tome. Polovicom četverogodišta trebao bi se sazvati izvanredni provincijski kapitul koji bi na tom području razmotrio situaciju i, ako se nađe potrebnim, uveo postupno redimenzioniranje djelatnosti kao što su župe, misije u Njemačkoj i Americi i nazočnosti (pretvaranjem možda nekih samostana u podružnice).

Posla ima dakle napretek. Nadam se da neće uzmanjkati ni želje ni volje, a da će Gospodin dati i snage i ustrajnosti. Neka nam svima, po zagovoru njegova sluge i našega oca Franje, pomogne i udijeli svoj blagoslov!

*fra Ljudevit Maračić,
provincijalni ministar*

BLAGOSLOV JEDNOG STARCA

(Blagoslovna molitva trećine naših fratarara, uključivši i provincijalnog ministra)

Blagoslovljeni koji shvaćaju

da su mi noge spore

i da mi ruke dršću;

Blagoslovljeni koji misle na to da teško čujem

i da sve odmah ne shvaćam;

Blagoslovljeni koji znaju

da mi oči više dobro ne vide;

Blagoslovljeni koji ne psuju kad nešto ispustim

i pomažu mi pronaći moje stvari;

Blagoslovljeni koji mi se nasmiješe

i časak sa mnom proćavrljaju;

Blagoslovljeni koji imaju obzira

s mojim tegobama

i blaže moje boli;

Blagoslovljeni koji mi daju osjetiti da sam voljen

i nježno se odnose prema meni;

Blagoslovljeni koji ostaju uza me

i na mojem putu u vječnost;

Blagoslovljeni koji su prema meni dobri.

Oni mi daju da mislim na dobroga Boga

i sigurno ih neću zaboraviti

kad jednom budem s Njime.

Phil Bosmans

redoviti provincijski kapitul

Zagreb, 5. lipnja 2010.

Br. 97/10/Fraternitas 2/10

SLUŽBENI POPIS IMENOVANJA NA REDOVITOME PROVINCISKOM KAPITULU

Na nedavno završenome Redovitom provincijskom kapitolu, u drugom dijelu njegova održavanja, 18. i 19. svibnja 2010., Provincijski je sabor, na prijedlog provincijskog ministra imenovao sljedeću braću za službe:

Egzaktor Provincije: *fra Ivan BRADARIĆ*

Gvardijani:

Cres, Samostan sv. Frane: *fra ZDRAVKO TUBA*
 Gary, Samostan sv. Josipa Radnika: *prepušteno Provincijskom definitoriju*
 Molve, Samostan Uznesenja Marijina: *fra TOMISLAV GLAVNIK*
 Novi Marof, Samostan sv. Antuna: *fra MARTIN DRETVIĆ*
 Pula, Samostan sv. Franje: *fra ĐURO VURADIN*
 Pula, Samostan sv. Ivana: *prepušteno Provincijskom definitoriju*
 Sisak, Samostan sv. Antuna: *fra NIKOLA JURETA*
 Split, Samostan sv. Frane: *fra PERO DŽIDA*
 Šibenik, Samostan sv. Frane: *fra STANKO MIJIĆ*
 Vinkovci, Samostan BSM: *fra MARKO VRDOLJAK*
 Vinkovci, Samostan sv. Antuna: *fra ILIJA MIŠKIĆ*
 Vis, Samostan sv. Jere: *fra DAMJAN GLAVAŠ*
 Zagreb, Samostan Svetog Duha: *fra IVAN POLETO*

Magistri:

Zagreb, Malo sjemenište: *fra IVAN BRADARIĆ*
 Cres, Novicijat: *fra ZDRAVKO TUBA*
 Zagreb, Klerikat: *fra JOSIP BLAŽEVIĆ*

Provincijske komisije (predsjednik):

Komisija za ekonomiju i gradnju: *fra IVAN RADELJAK*
 Uredničko vijeće »Veritasa«: *fra IVAN BRADARIĆ*
 Provincijski upravitelj »Vojske Bezgrešne«: *fra ANTUN GAŠPARIĆ*

Budući da ovo objavljivanje u glasilu »Fraternitas« ima službeni karakter, prema tumačenju Generalne Kurije nisu potrebni posebni dekreti, pa po sebi ono ima punopravnu važnost.

fra Nikola Šantek, tajnik kapitula

fra Ljudevit Maračić, predsjednik kapitula

ODRŽAN REDOVITI KAPITUL PROVINCIJE

Nakon četiri godine održan je redoviti Provincijski kapitul, koji je svoj prvi dio slavio u creskom samostanu Sv. Frane (26.- 28. travnja 2010.), a drugi u zagrebačkom samostanu Svetog Duha (17.-19. svibnja 2010.) Budući da većina braće nije sudjelovala u radu ovoga provincijskog sabora, donosimo iz pera tajnika Kapitula, fra Nikole Šanteka, **sažetak** svih kapitulskih sjednica, kako bi svi mogli imati uvida u ono što se događalo, raspravljalo i zaključilo.

PRVA SJEDNICA KAPITULA

Prva sjednica Redovitoga provincijskog kapitula Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca započela je 26. travnja 2010. godine u 20.45 sati. Braću okupljenu u kapitularnoj dvorani samostana sv. Frane u Cresu pozdravio je o. Marco Tasca, generalni ministar OFMConv. Nakon pozdrava zapjevali smo himan Duhu Svetom: »O dođi, Stvorče, Duše Svet....«

Nakon izbora tajnika kapitula uslijedio je izbor Predsjedničkog vijeća i ostalih komisija kapitula. U predsjedničko vijeće izabrani su: fra Nikola Roščić, fra Josip Blažević i fra Ivan Bradarić; u Komisiju za razna pitanja: fra Ivan Karlić, fra Ferdinand Čavar i fra Anđelko Sesar; za pregledače računa: fra Ivan Radeljak, fra Nikola Jureta i fra Vitomir Glavaš.

Na poziv predsjednika kapitula, tajnik kapitula je pročitao točku 50. Pravilnika za slavljenje redovitog provincijskog kapitula u kojem je iznio nekoliko obavijesti i zadataka. Prva sjednica završila je u 22.10 sati najavom druge sjednice i molitvom Povečerja. Druga sjednica je zakazana za utorak, 27. travnja 2010. u 9.00 sati.

DRUGA SJEDNICA KAPITULA

Drugu sjednicu Redovitoga provincijskog kapitula započeli smo 27. travnja 2010. u 9.00 sati. Braća su se složila s prijedlogom Predsjedničkog vijeća, koji je iznio predsjednik kapitula, da se čitaju samo cjelokupna izvješća generalnog vizitatora i ekonoma Provincije. Predsjednik je naglasio da se braća drže točke 55., koja govori kako su na kraju čitanja dopuštena samo pitanja o pojašnjenju ili točnijem tumačenju tvrdnji što ih sadrže izvješća te naglasio da kapitul nije bojno polje da bi se pokazalo i dokazalo tko je jači.

Prvi je svoje izvješće pročitao fra Jerzy Norel, generalni vizitator i vikar. Započeo je čitanjem uvoda te preskočio statističku sliku Provincije. Završivši čitanje poglavlja Život s Bogom i Bratski život braće, predsjednik kapitula prekinuo je sjednicu radi kratkog odmora te zakazao nastavak sjednice za 10.40 sati.

Prijedlozi Generalnog vizitatora

- Da se poboljša liturgijska kultura, bit će prikladno u posebnim vremenima, kao trajni odgoj, organizirati u Provinciji program liturgijske molitve;
- Organizirati po regijama (nekoliko samostana) mjesečne duhovne obnove;
- Provinciji je hitan i potreban cjelokupni preustroj, dubinski i radikalni: preustroj samostana i prekvalifikacija zajednica (redimenzioniranje);
- Važna je izobrazba gvardijana: susreti s upravom Provincije trebaju imati formativnu impostaciju;
- Jače naglasiti duhovni vid samostanskih kapitula;
- Koncentrirati se na razvoj pastoralne aktivnosti nežupničkog tipa u samostanskim crkvama;
- Uprava Provincije neka poduzme odgovarajuće radnje da bi se došlo do primjerenog rješenja prisutnosti djelovanja braće u inozemstvu; Provincija ne bi trebala više ulagati personal u taj sektor;
- Ozbiljnije poraditi na inicijativama misijske animacije: uspostaviti tješnju suradnju s nekom misijom Reda;
- Uvesti praksu ekonomskog programiranja; godišnji proračun Provincije i samostana;
- Među najzahtjevnije poslove gradnja koje treba i Provincija podržati spada dovršetak crkve sv. Ivana u Puli;
- Samostani koji ubiru prihode od iznajmljivanja trebaju imati više sluha za opće potrebe Provincije, posebno odgoja;
- Prije je potrebna formacija mlade braće prikladne za skrb i dodatnu sistematizaciju i studij kulturne i povijesne baštine Provincije;
- Otvoriti mladu braći iskustvu bogatstva univerzalnosti Reda i poboljšati kvalitetu odgoja;
- Postulaturu odvojiti od klerikata i premjestiti iz Zagreba (Split, npr.);
- Provincija neka ozbiljno razmotri mogućnost slanja novaka u međunarodni novicijat u Asizu;
- U postnovicijatu klerike poticati na studij talijanskog jezika;
- Od specijalizacije posebnu pažnju posvetiti franciskanologiji;
- Bolje osmisliti običaj regionalnih susreta samostanske braće i onih u odgoju;
- Na petodnevnom godišnjim susretima mlade braće posebnu pažnju posvetiti aktualnim izražajima i načinima franjevačkog i općevrkvenog života;
- Provincijska uprava treba hitno obnoviti odnos povjerenja, pomirenja i zajedništva u Provinciji;
- Na Kapitolu predstaviti i raspraviti potrebu iniciranja priprema karizmatiskog projekta (redimensionamento) i u tome uključiti cijelu Provinciju. U prve dvije godine ostvariti proces razmišljanja i rasprava na svim razinama; u drugoj fazi, održati izvanredni kapitul i kodificirati prijedloge tog programa; Potom prijeći na prvu fazu realizacije;
- Promicati trenutke koji osnažuju zajedništvo u Provinciji: regionalni susreti, skup gvardijana, proslava Dana Provincije, pojačati rad na sredstvima komunikacije;
- Poboljšati povezanost Uprave Provincije i Uprave Reda, posebno preko generalnog asistenta...

Drugi dio sjednice započeo je u zakazano vrijeme čitanjem poglavlja Apostolska djelatnost, Ekonomija i upravljanje dobrima, Odgoj, Uprava i animiranje provincije. U 12.00 sati prekinuli smo sjednicu i izmolili Srednji čas. Predsjednik kapitula nastavak sjednice zakazao je za 15.00 sati.

Početak poslijepodnevnog rada i nastavak sjednice započeli smo u 15.00 sati molitvom iz Pravilnika. Fra Jerzy Norel, generalni vikar, nastavio je čitanjem svoje relacije od točke: Odnos s dijecezanskim biskupima i lokalnim svećenstvom.

Nakon završetka čitanja izvješća generalnog vikara, predsjednik kapitula fra Marko Tasca zahvalio je fra Jerzyu na vizitiranju i iscrpnom izvješću te je otvorio diskusiju. Nakon diskusije o izvješću o. Jerzya diskutiralo se o izvješću fra Đure Hontića, provincijalnog ministra. Čule su se konkretne primjedbe i pritužbe, ali i odgovori provincijalnog ministra. Nakon diskusije čitana su izvješća egzaktora i ekonoma Provincije te predsjednika raznih komisija, o kojima je također diskutirano.

TREĆA SJEDNICA KAPITULA

Na početku treće sjednice predsjednik kapitula pozvao je predsjednika izborne komisije za prebrojavanje listića da pročita izvješće glasovanja za provincijalnog ministra. Nakon što je fra Martin Jaković pročitao izvješće, pročitano je pismo potvrde o. Generala upućeno fra Ljudevitu Maračiću novoizabranom provincijalnom ministru. O. General osobno je zahvalio fra Ljudevitu što je prihvatio animirati Provinciju kroz naredno četverogodište. Zahvalio je također i fra Đuri na svemu što je učinio u proteklom četverogodištu.

Uslijedila je sveta misa, koju je predslavio mons. Valter Župan, biskup krčki. Na misi je, nakon pričesti, novoizabrani provincijal ispovjedio vjeru i izrekao zakletvu.

ČETVRTA SJEDNICA KAPITULA

Na početku četvrte sjednice o. General dao je riječ novoizabranom provincijalnom ministru fra Ljudevitu Maračiću. U svojem nastupnom govoru fra Ljudevit je protumačio nekoliko stvari koje je poduzeo u razdoblju od četiri-pet mjeseci, otkada je izabran za provincijalnog ministra. »Poznato je«, rekao je, »da stanje u Provinciji nije nimalo zdravo. Ima mnogo nezadovoljnih, pomalo ranjenih fratara već više godina koji su odabrali put pasivnosti i zatvaranja. Zato bih jako volio da se bar neki reaktiviraju i vrate prvotnom zanosu, barem djelomice. U tom smislu ne isključujem polovičnu i nekima dvojbenu metodu kompromisnoga rješavanja gdje god je to potrebno i moguće. Znam da to ne zvuči nimalo herojski, ali možda ipak postigne neki učinak. Trebat će u organizaciji Provincije ponešto izmijeniti i ponekoga premjestiti. Volio bih pri tom svakoga upoznati s motivacijom, s razlozima zbog kojih je to potrebno izvesti: ili slabo zdravstveno stanje, želja ili protivljenje samostanske većine, osobna želja ili potreba apostolata. Osobno želim poštivati pastoralnu stabilnost, potrebu da oni koji rade u određenom obliku apostolata, osobito u župskom pastoralu, ne bivaju premješteni bez velike potrebe, makar se naizgled činilo da bi se određenom promjenom mogao postići pozitivniji učinak. Potrebno je dati priliku za daljnji rast. Možda će tako više svjetla zasjati u našim uzajamnim odnosima, osobito ako uži suradnici, budući definatori shvate i pokušaju podržati ove misli vodi-lje. Zato ih sve molim da zajedno sa mnom zasuču rukave i pokušaju dati vedrije perspektive cjelokupnoj našoj provincijskoj zajednici.«

Pristupilo se zatim izboru definatora. U definatorij Provincije kanonski su izabrani: fra Augustin Kordić, fra Ivan Radeljak, fra Josip Blažević, fra Ivan Bradarić i fra Ivan Poletto. Nakon kratke pauze uslijedilo je imenovanje vikara Provincije, tajnika i ekonoma Provincije te se dogovorilo da će se imenovanje egzaktora odgoditi za drugi dio kapitula.

Za vikara Provincije predložen je i imenovan fra Josip Blažević, za tajnika Provincije fra Augustin Kordić, a za provincijskog Ekonoma fra Ivan Radeljak.

Molitvom: »Ovdje smo, o Duše Sveti, sabrani...«, 29. travnja 2010. u 9.00 sati, započeli smo posljednju fazu prvog dijela kapitula. Provincijalni ministar, fra Ljudevit Maračić, predstavio je kapitularcima tekst/

nacrt Četverogodišnjega provincijskog plana, u kojem je izneseno nekoliko prioriteta koji bi se ostvarivali u narednom četverogodištu.

Prvi prioritet bit će »naglasiti nužnost međusobnog prihvaćanja i pomirenja. To bi bila obveza ne samo uprave nego i svih članova Provincije. Konkretni prijedlozi da se to dogodi su: naglasiti nužnost međusobnog prihvaćanja i pomirenja. Pojačati vezu provincijske uprave s mjesnim bratstvima: češćim posjetima i informiranjem, prisutnošću predstavnika provincijske uprave i vođenjem duhovne obnove u jakim liturgijskim vremenima po regijama. Oživjeti

i ostvariti osjećaj solidarnosti materijalno bolje stojećih samostana prema onima potrebnijima preko akcija koje bi pokrenula provincijska uprava. U duhu materijalne krize provincijska uprava uzdržala bi se od ulaženja u nova ekonomska izdvajanja radi gradnja i obnova, a podržala bi jedino dovršetak radova tamo gdje je to zaista potrebno.»

Drugi prioritet bit će trajna formacija. Polazeći od prioriteta Reda, formacije i misijskog poslanja, posebnu pažnju trebat će posvetiti boljem poznavanju našega zakonodavstva (mislimo pri tom na Konstitucije, Generalne statute, Provincijske statute). Na temu toga organizirat će se duhovne vježbe i dani obnove. Ponovno bi se trebao tiskati hrvatski prijevod Ustanova, s uvrštenim promjenama. Nastojat će se bolje osmisлити petodnevni susreti mlade braće s posebnim naglaskom na temeljitije poznavanje novijih crkvenih i redovničkih dokumenata.

Treći prioritet bit će preispitivanje djelatnosti i nazočnosti. Svaka zajednica, posebno one koje su vezane župno-pastoralnim obvezama, trebat će preispitati je li ta aktivnost pruža evanđeosko svjedočanstvo i je li došlo vrijeme da se na području takvih djelatnosti poduzmu neki radikalniji rezovi. Budući da sve više raste prosječna dob braće sposobne za župsko-pastoralne aktivnosti, na temelju upitnika istražiti će se mišljenje sve braće o tome. Polovicom četverogodišta trebao bi se sazvati izvanredni provincijski kapitul koji bi na tom području razmotrio

UVODNI NAGLASCI PROVINCIJALNOG MINISTRA

... Ulogu uspostavljanja mira, gdje je i ako ikako to moguće, smatram prioritetom u svojem služenju, unatoč riziku da ova nastojanja budu izigrana ili izjalovljena. Provincija treba i očekuje kvalitetne poglavare, odgojitelje i pastoralne djelatnike. Mi ih nemamo ni u približnoj mjeri, pa o toj činjenici svakako treba voditi brigu u daljnjem planiranju. Prigovora će biti i nakon svega toga, ali od toga se ne može pobjeći. Vodimo računa da preko trećine braće ima dob u kojoj se u normalnim okolnostima uživa mirovina i odmor od odgovornih poslova.

Sviđa mi se prigodna razborita i mudra misao sv. Bernarda opata upućena cistercitskim poglavarima, kojom ću se nastojati i ja voditi: »Omnia videre, multa dissimulare, pauca corrigere!«, što bi se moglo prereći: Sve dobro uočiti, na mnogo toga zažmiriti, nešto dakako i ukoriti! Spreman sam dakle ponešto i ispraviti u ovim svojim pogledima i planovima, ali mislim da bih u bitnome teško mogao od toga odustati. Mislim da to očekuje onaj visoki broj glasova koji se usmjerio prema mojem imenu.

... Nisam ni u snu zamišljao, pred nekoliko mjeseci, da će me zadesiti ova služba, možda sam trebao zrelije promisliti i odbiti ovaj teški teret, ali sad mi ne preostaje drugo nego sa sv. Martinom izjaviti: »Non recuso laborem!« Ne otklanjam teret, uz Božju pomoć i podršku braće.

situaciju i, ako se nađe potrebnim, uveo postupno redimenzioniranje djelatnosti kao što su župe, misije u Njemačkoj i Americi i nazočnosti (pretvaranjem nekih samostana u podružnice).

Sva tri prioriteta, ako ih kapitul usvoji na drugom dijelu, obvezivali bi i upravu, ali i svu ostalu braću.

Nakon kratke rasprave završen je prvi dio kapitula i zakazan drugi dio za 17. svibnja 2010. godine u samostanu Svetoga Duha u Zagrebu.

PETA SJEDNICA KAPITULA

Drugi dio provincijskog kapitula za raspravljanje o problemima, za odobrenje Četverogodišnjega provincijskog plana, za imenovanje gvardijana i drugih službi započeli smo 17. svibnja 2010. u 17.00 sati u samostanu Svetoga Duha u Zagrebu. Nakon uvodne molitve i pozdrava provincijalni ministar iznio je braći kapitularcima duhovno razmišljanje o služenju u bratstvu na temu biblijsko-franjevačke tradicije. U razmišljanju je naglasio idealnu viziju ministra u franjevačkom redu koju je sveti Franjo iznio braći nakon upita jednoga od njih da im opiše lik odgovorne osobe u bratstvu: »Mora biti čovjek vrlo ozbiljna života, velike razboritosti i dobra glasa. Čovjek slobodan od posebna prijateljavanja da ne bi dok neke više voli svima bio na sablazan. Čovjek koji se rado posvećuje molitvi. Mora biti čovjek koji pristranošću ne stvara sramotne zakutke te koji se za malene i jednostavne ne brine manje nego za učene i ugledne. Čovjek, ako mu je dano da se ističe i znanjem, mora još više ponašanjem odavati sliku iskrene jednostavnosti i gajiti krepost. Čovjek koji mora prezirati novac, koji je glavni upropastitelj našega zvanja i savršenosti, čovjek koji treba tješiti žalosne, jer je on zadnje utočište onima koji trpe i da ne bi, ako bi u njemu ponestalo spasonosnoga lijeka prevladala u slabima bolest očaja. Neka sam bude ponizan i neka ustupi nešto od svoga prava da bi dušu pridobio za Krista. Odbjeglama iz Reda kao izgubljenim ovcima neka ne zatvara svoje milosrđe imajući na umu da su napasti tako žestoke da mogu dovesti do takva slučaja. A trebao bi da se ne raduje častima niti naslađuje većma zbog priznanja nego pogrda. Konačno, mora biti takav da nipošto ne bi iz pohlepe da sačuva vlast pokazao muževnu pravедnost te da toliku službu smatra više teretom nego li čašću, a da se pak iz pretjerane blagosti ne bi rodila mlitavost niti iz prevelike popustljivosti rasap stege, premda nastojeći da svima bude drag neka isto tako bude i strah onima koji čine zlo.«

Nakon proziva braće kapitularaca od strane tajnika kapitula utvrđen je dnevni red. Slijedila je diskusija o dopisima naše braće (pismo kapitolu fra Špire Marasovića s osvrtom na relaciju provincijalnog ministra fra Đure Hontića, pismo fra Augustina Kordića o pokretanju postupka za beatifikaciju o. Teofila Hana, i dva dopisa fra Tomislava Glavnika o pitanju dobiti ostvarene iznajmljivanjem i prodajom samostanskih nekretnina i drugi dopis o uvođenju oporuke za vremenita dobra stečena sukladno crkvenom pravu). Na kraju se došlo do prijedloga, odnosno zaključaka. Na propoziciju: »Neka se poradi na pripremi popisa zaslužne braće provincije« sva braća su glasovala potvrdno. Dogovoreno je da će se o prijedlozima fra Tomislava Glavnika glasovati prije izbora gvardijana.

Slijedila je diskusija o prijedlozima generalnog vizitatora: da mjesto novicijata bude u Asizu. Braća su se glasovanjem izjasnila da novicijat ipak ostane u Cresu. Razgovaralo se zatim o pitanju postulaturre. Iznesena su razna iskustva braće. O. Provincijal je završio diskusiju riječima: »Diskusija se više-manje kretala prema Direktoriju o odgoju. Konkretno, sljedeće godine imamo malu grupu postulanata pa im nećemo moći naći magistra koji će raditi samo s njima, što bi bilo idealno.«

Razgovaralo se zatim o trećoj i četvrtoj točki prijedloga generalnoga vizitatora, a to je pokretanje procesa restrukturacije naše nazočnosti i djelatnosti u Provinciji i donošenje zajedničkog stajališta s obzirom na našu prisutnost u Njemačkoj i preko Oceana. Nakon konkretne i konstruktivne diskusije završili smo razgovor o prijedlozima generalnog vizitatora.

Braća su razgovarala i iznosila prijedloge za davanje pomoći za postupni dovršetak gradnje crkve sv. Ivana u Puli, za dovršetak obnove samostana sv. Frane u Cresu, za uređivanje prostora i sređivanje fundusa Provincijske knjižnice u Zagrebu, za uređivanje prostorija malog sjemeništa i prostorija Provincijalata.

Slijedilo je izjašnjavanje braće o mogućnosti promjene statusa viškog samostana sv. Jere. Iako nije donijet zaključak, dalo se braći da razmisle i daju konkretne prijedloge u budućnosti što učiniti s dotičnim samostanom i s nekim župama.

Zadnja točka prijedloga za raspravu bila je: potreba mirovinskog osiguranja sve braće u radnoj dobi. Na propoziciju: Neka se izvidi mogućnost za mirovinsko osiguranje braće koja spadaju u tu kategoriju, braća su glasovala potvrdno.

Braća su zatim opširno raspravljala o Četverogodišnjem provincijskom planu koji su golemom većinom prihvatila balotacijom nakon nekoliko izmjena. Na kraju su, kako je bilo predloženo, glasovala o prijedlozima fra Tomislava Glavnika. Propozicija prvog prijedloga glasila je: U Provinciji se osniva zajednički novčani fond koji će se uzdržavati novcem dobivenim iznajmljivanjem ili prodajom samostanskih nekretnina. Iz provincijskoga novčanog fonda financirat će se zajednički projekti gradnje te obnova naših samostana i crkvi, što bi na sastanku gvardijana na početku godine predlagali samostani, a odobravao provincijski definitorij uz prethodno mišljenje komisije za ekonomiju i gradnju. Samostani uplaćuju 80% prihoda dobivenog iznajmljivanjem ili prodajom nekretnina u provincijski novčani fond. Na ovu propoziciju braća su se balotacijom izjasnila negativno i prijedlog nije prošao. Propozicija za izglasavanje drugog pisma fra Tomislava glasila je: Braća koja su zbog naravi svoje službe ušla u posjed pokretne ili nepokretne imovine dužna su sastaviti oporuku važeću po građanskom pravu, a preslik iste dostaviti u Provincijalat. Balotacijom na ovu propoziciju braća su se izjasnila da prihvaćaju ovaj prijedlog fra Tomislava.

Prije najave šeste sjednice kapitula braća su izglasala da se idući redoviti provincijski kapitul održi u Zagrebu.

ŠESTA SJEDNICA KAPITULA

Odmah na početku šeste sjednice pristupilo se imenovanju gvardijana na prijedlog predsjednika. Za gvardijane su imenovani i potvrđeni:

Samostan sv. Frane, Cres – fra Zdravko Tuba

Samostan Uznesenja BDM, Molve – fra Tomislav Glavnik

Samostan sv. Antuna Padovanskog, Novi Marof – fra Martin Dretvić

Samostan sv. Frane, Pula – fra Đuro Vuradin

Samostan sv. Antuna Padovanskog, Sisak – fra Nikola Jureta

Samostan sv. Frane, Split – fra Pero Džida

Samostan sv. Frane, Šibenik – fra Stanko Mijić

Samostan BSM, Vinkovci – fra Marko Vrdoljak

Samostan sv. Antuna Padovanskog, Vinkovci – fra Ilija Miškić

Samostan sv. Jere, Vis – fra Damjan Glavaš

Samostan Svetog Duha, Zagreb – fra Ivan Poletto

Braća su se složila da gvardijane u samostanima Gary i sv. Ivan Krstitelj – Pula izabere naknadno definitorij Provincije.

Za magistre su imenovani: fra Josip Blažević za Klerikat franjevaca konventualaca, fra Zdravko Tuba

za Novicijati franjevac konventualaca i fra Ivan Bradarić za Sjemenište franjevac konventualaca.

Imenovani su također: fra Ivan Radeljak, za predsjednika Komisije za ekonomiju i gradnju, za predsjednika Uredničkog vijeća »Veritas« fra Ivan Bradarić, a za Provincijskog upravitelja Vojske Bezgrešne fra Ante Gašparić.

Budući da je izbor egzaktora Provincije bio prebačen s prvog dijela na ovaj dio kapitula, braća su balotacijom na prijedlog provincijalnog ministra za egzaktora imenovala fra Ivana Bradarića.

Nakon imenovanja i izbora, tajnik kapitula zakazao je posljednju sjednicu.

SEDMA SJEDNICA

Sedmu, posljednju sjednicu kapitula, na kojoj se obavio spomen na preminulu braću tijekom prethodnog četverogodišta započeli smo u 19.45 sati u kapeli Svetoga Duha. Bivši provincijalni ministar, fra Đuro Hontić predstavio je opširnije sedmero pokojne braće: fra Celestina Tomića, fra Josipa Vlahovića, fra Petra Odaka, fra Dominika Marijana Kovača, fra Benedikta Benakovića, fra Rajmunda Dugandžića i fra Marka Planinića. Slijedila je molitva psalma »Iz dubine vapijem tebi Gospodine« i molitava koje predviđa Pravilnik. Kapitul smo završili blagoslovom koji nam je udijelio provincijalni ministar.

fra Nikola Šantek,
tajnik Kapitula

STATISTIČKI PREGLED

a) annus	Domus		Professi Sollemnes				Professi temporarii			Novitii	Omnes	Postulantes A	Postulantes B
	Conventus	Domus filiales	Sacerdotes	Diac. perm.	Clerici	Fratres relig.	Sacerdotes	Clerici	Fratres relig.				
06	13		66			2		7		0	76		15
07	13		65			2		7	1	2	77		11
08	13		62		3	2		3		6	76	4	7
09	13		61		1	2		9		4	77	3	3
10	13		61		1	2		8		0	72	2	2
b) Ø senectus '09			53,75		24	67		24,7			50,74	20	15

Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca je 31. prosinca 2009. imala: 13 samostana, 13 župa (uključujući i tri u Sjevernoj Americi), 3 hrvatske katoličke misije u Njemačkoj, 64 brata sa svećanim zavjetima, 61 svećenika, 2 redovnička brata i 1 bogoslova.

Osmoricu (8) braće s jednostavnim zavjetima, dvojicu (2) postulanata, koji pohađaju teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, od kojih je jedan četiri godine proveo u malom sjemeništu.

U novicijatu trenutno nemamo nikoga, budući da nismo htjeli da jedan novak bude sam u Novicijatu, već da pričekava godinu i pođe s drugim ove godine.

U malom sjemeništu imamo 2 kandidata.

U odnosu na prošli Redoviti provincijski kapitul, broj svećano zavjetovane braće smanjio se za četvoricu (64), dok je na prošlom kapitolu bilo (68) svećanozavjetovane braće, također za 4 manje od prethodnog kapitula 2002.

Sve zajedno danas Provincija ima 72 zavjetovane braće, 2 postulanta i 2 sjemeništara.

Prosječna starosna dob svih članova Provincije je 50,74.

(Iz izvješća o. Đure Hontića, prov. ministra)

ČETVEROGODIŠNJI PROVINCijski PLAN

»Počnimo, braćo!...«

(1 Cel VI, 103)

1. Potreba vremena

Stvaranje četverogodišnjega provincijskog plana (ČPP) pomalo već postaje ne samo tradicija nego i potreba. Već je izvanredni Generalni kapitul u Meksiku 1992. u dokumentu »Prisutnost i svjedočenje« (tč. 7) odredio: »Da bi vlastitu karizmu mogao pozitivno i na proročki način utjeloviti u vremenu u kojemu živi i u različitim kulturalnim sredinama gdje je prisutan, cijeli Red, na svim svojim razinama, uz ono što od postojećega treba zadržati, mora osjetiti poziv prepoznati određena posredovanja i u izvanjskom i institucionaliziranom izričaju. Takav napor pretpostavlja raspoloživost obnovi i odvažnost da se napuste stečene a da bi se usvojile nove pozicije. Ovo se obnavljanje, sa svrhom da se bolje aktualizira karizma, mora konkretno izraziti i to zajedničkom zauzetošću programiranja. Mentalitet i praksa programiranja – što je već proželo razne sastavnice Reda (na poseban način i neke provincije), mora postati stil i sustavna obveza svih.«

Kada se govori o programiranju, valja izbjegavati dva ekstremna stajališta koja susrećemo u životu pojedinaca i zajednica. To je najprije uvjerenje da programiranje ima apsolutnu vrijednost. Pri tom se zaboravlja da programiranje ne može zamijeniti bogatstvo života s mnogim iznenađujućim i neočekivanim izražajima. S druge pak strane, *improvizaciju* kao »franjevački stil života« ne smijemo slijediti, jer nespremnost na iznenađenje i nepripremljenost na zbivanja ne smiju se smatrati franjevačkim vrlinama.

Praksa nekih drugih provincija, kao i vrhovne uprave Reda, ukazuju na na svu veću vrijednost i važnost programiranja, pa je u tom smislu i naš ovogodišnji Redoviti provincijski kapitul, održan u Cresu, od 26. travnja (prvi dio), i u Zagrebu, od 17. svibnja 2010. godine (drugi dio), odlučio pripremiti i usvojiti neke konkretne smjernice i preporuke, vodeći dakako posebnu pažnju o onome što trenutno u našoj Provinciji zauzima prioritetnu važnost. U tim razmišljanjima posebno uporište i osobiti poticaj nalazimo u *pozivu i poticaju* našega Serafskog oca Franje iz

Asiza, koji je malo prije svoje smrti, sebe i okupljenu braću, potaknuo na obnovu života onim glasovitim riječima, koje žele biti i geslo ovoga našega četverogodišnjeg programa: »Počnimo, braćo, služiti Gospodinu Bogu, jer smo dosad malo ili ništa učinili...« Želimo dakle sljedeće četverogodište iskoristiti kao pogodno razdoblje da produbimo neke naše franjevačke poruke te produbimo svoju svijest pripadanja jednih drugima, sa svrhom da jasnije izrazimo novi i znakoviti način življenja malog brata konventualca na našim prostorima.

2. Slika vremena

Dovoljan je samo letimičan i površan pogled na socio-eklezijalni okoliš koji nas okružuje da nas uvjeri kako nešto treba mijenjati. Opća globalna slika stanja u svijetu doživljava svoj autentični preslik i u našoj sredini, sa svijetlim, ali i zasjenjenim tonovima. Ovih posljednjih ima možda čak i više od onih ljepših. S jedne strane zapažamo *djelovanje Duha* koji danas vodi povijest u povećanoj solidarnosti među narodima, otvorenosti drugima, razvoju osjećaja za prihvati i ugradnju svih u jednu zajednicu, što stvarno predstavlja razloge za nadu i povjerenje. S druge pak strane još je uočljivije da takav kontekst predstavlja razloge za *odgovor i suočavanje*. Spominjemo samo ono što je stvarno moguća »napast« za naš posvećeni

franjevački život u domovini koju nam je Gospodin podario. A slika vrlo dobro odražava naše stanje, koje nije teško prepoznati u navedenim pojavama:

a) Ravnodušnost većine ljudi koji grade svoj život daleko od Boga, ali s druge strane i traganje za religioznošću koja ide za izjednačavanjem svih religija i vjera. *Vjerski relativizam* osvaja sve više duše i srca naših suvremenika. Pred takvom stvarnošću i mi redovnici teško odolijevamo napasti da smanjimo oprez, popuštajući ponajvećma napasti osrednjosti. Računamo na svoj odnos s Uskrsim Gospodinom kao gotovom činjenicom te zapuštamo daljnji napor razvoja i razvitka.

b) Razbijeni i raskomadani odnosi obiteljskog i društvenog života sve više pogoduju otuđenju života u obitelji i društvu. Za nas redovnike ova se stvarnost većinom ogledava u prihvaćanju stajališta i stila *individualističkog oblika života*, gdje naša opredijeljenja i djelatnosti često izlaze iz zajedničkoga plana, ponajvećma nisu izraz unutarnjeg dogovora te sve više zato slabi osjećaj pripadanja jednoj redovničkoj obitelji, provinciji ili Redu.

c) Sve rašireniji *potrošački mentalitet* potiče gotovo sve ljude da grozničavo traže neposredno zadovoljavanje ne samo vlastitih potreba nego ponajviše i hirova. Takav duh dovodi i nas redovnike do oblikovanja malograđanskog mentaliteta, do nekritič-

ke potrošnje, bez osjećaja ozbiljnog razlučivanja, do opadanja umjerenosti i radikalnosti u služenju materijalnim dobrima, bez ikakva nastojanja da nas i ovdje vodi kriterij solidarnosti. Mi naprosto živimo i trošimo više od prosječnog sugrađanina, nismo svjedoci svojemu vremenu.

d) Svi više manje proživljavamo teškoću da kao crkvena zajednica budemo izgubljeni i gotovo uro-njeni u društvo koje više ne prepoznaje *kršćanski identitet* i u kojemu kršćani iz dana u dan sve više postaju manjina. Takav osjećaj može izazvati u našim redovima napast zatvaranja unutar samostanskih zidova, gdje tražimo i doživljavamo određene sigurnosti, okrenuti prošlosti, vješto izbjegavajući izazove poslanja i svjedočenja evanđeoskog života u prilikama koje nam nisu previše naklonjene. Gubitak povlastica za mnoge postaje razlog nemira i zabrinutosti.

3. Prioriteti

U sljedećem četverogodištu (2010-2014) Provincija uočava osobitu važnost i ističe neke prioritete o kojima će provincijska uprava i sva braća Provincije voditi osobitu brigu. To su:

1. Unutarnja povezanost

- Naglasiti nužnost međusobnog prihvaćanja i pomirenja.
- Pojačati vezu provincijske uprave s mjesnim bratstvima:
 - Češćim posjetima i informiranjem;
 - Prisutnošću predstavnika provincijske uprave i vođenjem duhovne obnove u jakim liturgijskim vremenima po regijama.
- Oživjeti i ostvariti osjećaj solidarnosti samostana prema onima potrebnijima preko akcija koje bi pokrenula provincijska uprava;
- U duhu materijalne krize provincijska uprava neka se uzdrži od ulaženja u nova ekonomska izdvajanja radi gradnja i obnova, a neka podrži jedino dovršetak radova tamo gdje je to zaista potrebno.

2. Trajna formacija

- Polazeći od prioriteta Reda, formacije i misijskog poslanja posebnu pažnju valja posvetiti boljem poznavanju našega zakonodavstva:
 - Na temu toga organizirati duhovne vježbe, dane obnove,
 - Ponovno tiskati hrvatski prijevod Ustanova, s uvrštenim promjenama.

- Bolje osmisлити petodnevne susrete mlade braće s posebnim naglaskom na temeljitije poznavanje novijih crkvenih i redovničkih dokumenata.
- Organizirati susrete trajne formacije i za ostalu braću.

3. Preispitivanje djelatnosti i nazočnosti

- Intenzivirati pastoral zvanja u cijelom provincijskom bratstvu, što redovitom molitvom u našim crkvama, što češćim posjetima naših kandidata.
- Do izvanrednog provincijskog kapitula neka svaka zajednica promisli o vlastitoj prisutnosti na određenom području i dostavi argumente za naš ostanak ili eventualni odlazak s dotičnog područja.
- Budući da sve više raste prosječna dob braće sposobne za župsko-pastoralne aktivnosti, na temelju upitnika istražiti mišljenje sve braće o tome.
- Polovicom četverogodišta sazvati izvanredni provincijski kapitul koji bi na tom području razmotrio situaciju i, ako se nađe potrebnim, uveo postupno redimenzioniranje djelatnosti (župe, misije u Njemačkoj i Americi) i nazočnosti (pretvaranje nekih samostana u područnice).

4. Sredstva

Da bi se zadani ciljevi mogli što uspješnije ostvariti, dobro je primijeniti i usvojiti neka sredstva koja bi mogla uspješiti taj put.

U mjesnim bratstvima:

- Zajednički program stvoren na početku četverogodišta:
 - Neka vodi brigu o zadanim zadacima;
 - Neka odredi rokove i oblike ostvarenja i provjere;
 - Neka osigura neizostavne trenutke zajedničke molitve;
 - Odredi redovite rokove održavanja samostanskih kapitula i duhovne obnove.

Između zajednica:

- Organizirati bratske i uzajamne posjete, osobito prigodom nekih proslava;
- Predvidjeti prigode za susrete interesnih grupa (npr. župskoga pastoralnog osoblja, vjeroučitelja).

Između Provincije i zajednica:

- Provincijska uprava neka pripomogne zajednicama pripremu, ostvarenje i provjeru zajedničkih programa;
- Podržati gvardijane u njihovoj službi zajednicama poticajima, ohrabrenjima...

U Provinciji:

- Uložiti daljnju pažnju u organiziranju trajne formacije;
 - Predvidjeti vrijeme i konkretne oblike raznih susreta;
 - Pronaći prikladne oblike za provjeru programa.

5. Završne riječi

Ovaj Četverogodišnji provincijski program, pripremljen pred održavanje i prihvaćen prije zaključnja Redovitoga provincijskog kapitula (Cres/Zagreb - travanj/svibanj 2010.) sadrži neke poticaje i smjernice te tako usmjeruje hod koji nam dobrota Božje providnost priprema i predviđa sljedeće četiri godine. Program će uroditi plodom jedino ako se braća, mjesna bratstva i provincijska uprava prepuste vodstvu Duha, poput velikog »stranca i putnika« kakav je bio Serafski otac, koji nije malaksao, već i malo pred svoju smrt podsjetio sebe i nazočnu braću: »Počnimo braćo, služiti Gospodinu Bogu, jer smo dosad malo ili ništa učinili!«

PREMINULA BRAĆA

U razdoblju kojeg obuhvaća ovaj kanonski pohod preminulo je 15 braće, i to:

1.	P. Jerko Felja	(73 god.)	27. 12. 2000.
2.	P. Anto Baotić	(50)	6. 1. 2001.
3.	P. Željko Lončar	(77)	23. 3. 2003.
4.	P. Vjekoslav Mićuda	(32)	24. 3. 2003.
5.	Fra Jure Lešćišin	(87)	29. 9. 2003.
6.	P. Vinko Vincek	(80)	6. 11. 2003.
7.	P. Stjepan Gagulić	(61)	19. 5. 2005.
8.	P. Denis Sačer	(38)	14. 11. 2005.
9.	P. Celestin Tomić	(89)	23. 9. 2006.
10.	P. Josip Vlahović	(98)	16. 1. 2007.
11.	P. Pero Odak	(67)	4. 12. 2007.
12.	P. Marijan Kovač	(64)	19. 3. 2008.
13.	P. Benedikt Benaković	(86)	9. 7. 2008.
14.	P. Rajmund Dugandžić	(70)	25. 9. 2008.
15.	P. Marko Planinić	(70)	5. 6. 2009.

(Iz izvješća p. Jerzyja Norela, gen. vizitatora)

iz našeg reda

Protekle godine Generalna kurija objavila je na talijanskom jeziku drugo izdanje vrlo prikladne i potrebne knjižice o smislu i održavanju samostanskih kapitula. Djelo je prevedeno na hrvatski i ove ćemo ga jeseni objaviti i dostaviti svakom članu Provincije. Ovdje samo, kao pripremni korak, prenosimo uvodne misli koje je vrhovni poglavar Reda napisao kao predgovor ovom djelu.

SAMOSTANSKI KAPITUL: ZAJEDNIČARSKO RASUĐIVANJE * PREISPI- TIVANJE ŽIVOTA * BRATSKO POPRAVLJANJE

Draga braćo,

mir vama!

Sa zadovoljstvom sam prihvatio prijedlog ponovnog tiskanja djela: »**Samostanski kapitul: Zajedničarsko rasuđivanje, Preispitivanje života, Bratsko popravljavanje**«, na poticaj Odbora za ostvarivanje šestogodišnjega programa Reda.

Ovo ponovno izdanje, koje je svakako zaslužilo ugledati svjetlo dana, želi svim zajednicama Reda ponuditi sredstvo razmatranja te nadasve vodič za bolju procjenu, a u nekim slučajevima gotovo i »ponovno otkrivanje« samostanskoga kapitula kao povlaštenoga sredstva i trenutka koji zajednicama pomaže rasti u duhovnome i bratskome životu.

Kako je u svome predgovoru prethodnome izdanju ustvrdio tadašnji ministar general fra Agostino Gardin: »U Redu na manjka zajednica koje su samostanski kapitul usvojile kao odlučno i uvriježeno sredstvo bratskoga života – te povlašteno mjesto trajne formacije – i mogu posvjedočiti kako njihova zajednica od toga ima nadasve dobrodošlu korist. Postoje čak i zajednice koje su odlučile svaki tjedan, ili svaka dva tjedna, posvetiti pola dana svome »unutarnjem životu« (samostanskom kapitolu, molitvi, formaciji, izmjeni iskustava, ažuriranju, trenutcima razonode u zajednici, itd.), oslobađajući se ostalih dužnosti te

pomažući i samim laicima – primjerice, kada je riječ o župi – shvatiti kako i braća imaju svoju »obitelj«, odnosno, zajednicu, koju je potrebno njegovati.

Ova se knjižica predstavlja kao odlično pomagalo kod boljega postavljanja i življenja samostanskih kapitula. Pomaže shvatiti nadasve kakav bi trebao biti pravi samostanski kapitul, otkrivajući njegove korijene u izvornome franjevaštvu, a njegovu narav u našem zakonodavstvu. U tom smislu, dakle, donosi »ljudske i duhovne pretpostavke« za uspjeh kapitula; potom, opisuje njegovu strukturu-vrstu te predstavlja različite moguće oblike kapitula: kapitul donošenja godišnjega plana, kapitul konačne provjere, duhovni kapitul, kapitul »komunikacije (prenošenja) života«. Navodi, naposljetku, i neke stvari na koje *trebaju svratiti pozornost* kako sudionici kapitula, tako i poglavar, odnosno, osoba koja ga animira.

Tri susljedna dijela ove knjižice opisuju, vrlo precizno te uz brojne prijedloge praktične naravi, način ostvarivanja *razabiranja, revizije života te bratskoga ispravljanja* u zajednici, naglašavajući ujedno franjevačku obilježnost, uvjete te konkretne načine ostvarivanja.

Priznajemo: nismo baš preveliki stručnjaci za te stvari. Ne bi li zapravo istinska evandeosko-franjevačka zajednica trebala, unutar Crkve, biti »specijalizirana« za ostvarivanje upravo ovih praksi? Ako ih ne usvojimo mi, koji smo bratstvo nadahnuto Evan-

đeljem pretvorili u odlučni životni izbor, tko bi se onda trebao pobrinuti za takve oblike »izgrađivanja« bratstva? Moje mi – moguće djelomično i površno – poznavanje zajednice ovdje, kao i unutar Reda, govori kako, kada nema dijaloga, komunikacije, planiranja života, provjere, sposobnosti za zajednički odabir, zajednica riskira postati tek formalnom, bez duše te nadasve bez onoga što bismo mogli nazvati »franjevačkom dušom«.

Ne krijem, stoga, svoju želju, odnosno, da budem izravan – svoj *prijedlog*: prijedlog da u čitavome Redu ovo maleno, ali korisno, pomagalo, bude od provin-

cija i zajednica prihvaćeno kao zaista dragocjen doprinos u cilju našega svekolikoga rasta u zajedništvu. Je li to možda utopija? Netko će reći: »Knjiga već ima i previše; svakoga dana slušamo o 'hvalevrijednim zamislima'«! Istina – no u ovoj knjižici nisu samo »hvalevrijedne zamisli«, već i vrlo konkretni naputci za njihovo ostvarivanje.

Rim, 13. lipnja 2009.

O blagdanu svetoga Antuna

*fra Marco Tasca,
generalni ministar*

PROLJETNI SUSRET CEC-A U BELGIJI

Od 9. do 13. svibnja o. g. Nizozemska provincija, kao domaćin, organizirala je proljetni Susret CEC-a u belgijskom samostanu sv. Antuna u Bruxellesu. Uz o. Generala i Generalnog asistenta za Srednju Europu, sudjelovalo je deset predstavnika (belgijski delegat p. Dominique zbog upale pluća bio je u bolnici). Iz naše provincije bila su prisutna dva predstavnika, o. Ljudevit Maračić,

provincijal, i o. Miljenko Hontić, generalni asistent za ovo područje.

Zbog prestanka službe provincijala o. Đure Hontića, dosadašnjega predsjednika, pristupilo se izboru novog vodstva CEC-a, a za predsjednika je izabran švicarski delegat p. Vincenzo Cosatti, dok je potpredsjednikom izabran slovenski provincijal p. Milan Kos.

Kao uvod u bolje upoznavanje domaće situacije, nizozemski profesor i doktor teologije, laik, dr. A. Leys, održao je predavanje o stanju nizozemskih redovničkih instituta, koje on dobro pozna budući da godinama radi u Konferenciji nizozemskih redovnika. Uslijedila je diskusija, koja je vodila u dva smjera: praksu i teoriju.

Na Susretu je razmotreno više točaka:

1. Pročitana su izvješća pojedinih predstavnika svih zemalja (osim Belgije).
2. Razmotrena je revizija postojećih Statuta i predložene određene promjene.
3. Sudionici su upoznati s problemom seksualnih zloraba unutar Crkve u Njemačkoj, o čemu je detaljnije referirao njemački provincijal p. Leo Beck. U diskusiji je o. General istaknuo da se sada u Rimu intenzivno radi na raščišćavanju puta koji treba poduzeti u takvim slučajevima. Crkva može doraditi kanonske smjernice i postupke, ali konkretne korake valja poduzeti u skladu sa zakonodavstvom pojedine zemlje. Pri tom dobro odvagnuti što znači »moralna sigurnost« krivnje koja se traži za prijavu osumnjičenoga civilnim vlastima.
4. Pitanje stvaranja tzv. Transalpinske provincije, koja bi okupljala jurisdikcije u kojima prevaže njemački jezik, i dalje ostaje otvoreno, jer ima dosta otpora prema ostvarenju te ideje. Određena je komisija CEC-a (odnosno zainteresiranih jurisdikcija CEC-a) za doradu i razradu prijedloga.
5. Njemački provincijal p. Leo izvijestio je o mnogim zajedničkim planovima koje ostvaruju poljska i njemačka braća u Njemačkoj. Ima dosta suradnje na duhovnom i formativnom području, ali ne postoji nikakva institucionalna veza.
6. Generalni asistent, o. Miljenko Hontić, opširno je izvijestio o djelovanju UCEC-a (konferencije koja uključuje sva tri europska cetusa). Dogovoreno je zajedničko hodočašće (tzv. hod) mlade braće u Compostelu; predlaže se ljetni boravak klerika u Asizu u vrijeme praznika (kao pomoć ali i svjedočenje); zaključeno je da se po Uskrsu iduće godine zajednički Susret mlade braće (Juniorentreffen) održi u Asizu, od 25. do 27. travnja 2011.
7. Upozoreno je da generalni postulator pri Kuriji u Rimu traži da mu se dostave podatci

Asiški samostan, naglasio je snažno o. General, prava je milost za one koji počinju život u Redu: živjeti zajedno godinu dana nad grobom sv. Franje; imati osposobljene odgojitelje s razrađenim programom rada; a nije ni beznačajno upoznavanje i svladavanje talijanskog jezika. Dakle, zaključio je, Uprava Reda očekuje da i provincije CEC-a poslušaju ove upute (po dva novaka predviđaju ove jeseni Njemačka, Slovenka i Hrvatska provincija).

i dokumentacija o znakovitijim fratriba pojedine provincije, za koje bi se mogao pokrenuti postupak za beatifikaciju.

8. O. General je opširno izvijestio o planu zajedničkog novicijata za sve jurisdikcije u Europi (kao što već imaju ostali kontinenti), s time da već od ove jeseni svoje novake treba u Asiz slati svaka jurisdikcija koja ne može osigurati propisani broj vlastitih novaka (naveo je kao minimalnu brojku 4-5 novaka) i odgojitelja s punim radnim vremenom za njih. Generalna kurija može i treba intervenirati u takvim slučajevima koji ne jamče normalan proces odgoja. Asiški samostan, naglasio je snažno o. General, prava je milost za one koji počinju život u Redu: živjeti zajedno godinu dana nad grobom sv. Franje; imati osposobljene odgojitelje s razrađenim programom rada; a nije ni beznačajno upoznavanje i svladavanje talijanskog jezika. Dakle, zaključio je, Uprava Reda očekuje da i naše jurisdikcije poslušaju ove upute (po dva novaka predviđaju ove jeseni Njemačka, Slovenka i Hrvatska provincija).
9. Zaključeno je, na kraju, da se idući susret CEC-a ove jeseni, od 18. do 20. listopada održi u organizaciji poljskih fratara koji djeluju u Njemačkoj.

U sklopu susreta u srijedu, 11. svibnja, priređen je poludnevni obilazak braće i njihovih domova u Nizozemskoj (Valkensward, Beek i Trebeek), za bolje upoznavanje njihova života i podršku u starosti koju većina od njih proživljava. Bio je to dojmljiv susret, koji je donekle pokvarilo jako ružno vrijeme.

rad definatorija

PRIJE KAPITULA:

ODRŽANA 51. SJEDNICA DEFINITORIJA

U Definitoriju je u ponedjeljak, 12. travnja o. g., održana sjednica Definitorija, posljednja u četverogodištu koje završava skorim Provincijskim kapitulom. Sjednica je počela u 9,00, a završila u 10,30 sati.

1. Nakon kratke *uvodne molitve*, o. Ljudevit je pročitao *zapisnik* prethodne, 50. sjednice. Nije bilo nikakvih primjedaba.

2. Sav rad ove sjednice bio je posvećen *pripremi skoroga Provincijskog kapitula*, koji počinje u ponedjeljak, 26. travnja, u Cresu.

- Definitorij se složio s prijedlogom *dnevnog reda* koji će biti ponuđen Kapitolu na usvajanje;

- Za *tajnika Kapitula* Definitorij jednoglasno podržava prijedlog o. Provincijala da to bude fra Tomislav Glavnik, kojega imenovanje treba potvrditi Kapitul;

Za *ostale službe* na Kapitolu o. Provincijal predlaže:

- fra Alojzija Litrića za gvardijana Kapitula (prvi dio);
- fra Martina Jakovića za liturgijskog animatora;
- fra Zdravka Tubu za ekonomu Kapitula;
- fra Tomislava Mrkonjića za prevoditelja;
- nekoliko klerika za pomoć tajniku Kapitula.

S obzirom na *izvješća* Definitorij se složio s prijedlogom o. Provincijala da sva budu elektroničkom poštom dostavljena kapitularcima i samo-

stanima (izuzev klerikata), osim onih izvješća ili dijelova koja sadrže financijske podatke ili se odnose na neka delikatnija pitanja.

3. Na kraju sjednice o. Provincijal je zahvalio definatorima na suradnji i pomoći, a o. Ljudevit Maračić, *vikar Provincije*, zahvalio je u osobno i u ime ostalih definitora o. Provincijalu na uložnom trudu i dobroj volji, unatoč nesporazumima do kojih je dolazilo, te zamolio za razumijevanje i oproštenje.

IZVANREDNA SJEDNICA DEFINITORIJA

U nedjelju, 25. travnja, s početkom u 10 sati, održana je kratka izvanredna sjednica Definitorija Provincije, na kojoj su sudjelovali svi definatori osim fra Josipa Blaževića (odsutnog iz pastoralnih razloga).

O. Provincijal je izvijestio Definitorij da je fra Tomislav Glavnik, na protekloj sjednici predložen za tajnika skoroga kapitula, iz osobnih razloga otklonio ovu službu, pa je o. Provincijal, na njegovo mjesto za tajnika kapitula predložio fra Nikolu Šanteka. S četiri potvrdna (nijednim protivnim niti uzdržanim glasom), Definitorij je podržao ovaj prijedlog da na skorom Provincijskom kapitolu, koji počinje u Cresu u ponedjeljak, 26. travnja navečer, fra Nikola Šantek bude predložen kapitularnom saboru za tajnika kapitula.

NAKON KAPITULA:

ODRŽANA 1. SJEDNICA DEFINITORIJA

Odmah po svršetku prvog dijela Provincijalnog kapitula, u Cresu, pri samostanu sv. Frane, pod predsjedanjem novoga provincijalnog ministra, fra Ljudevita Maračića, u četvrtak, 29. travnja 2010. održana je 1. sjednica novoga Provincijalnog definitorija, u sastavu:

Fra Josip Blažević, definitor i vikar Provincije
Fra Augustin Kordić, definitor i tajnik Provincije
Fra Ivan Radeljak, definitor i ekonom Provincije
Fra Ivan Bradarić, definitor
Fra Ivan Poletto, definitor.

Sjednica je počela u 16,00 a završila u 19,00 sati. U drugom dijelu sjednice, zbog jače prehlade, izbio je tajnik. Fra Augustin, pa je ovaj zapisnik vodio provincijal, fra Ljudevit.

1. Odmah nakon kratke molitve fra Ljudevit je zahvalio prisutnima što su prihvatili teret odgovornosti za Provinciju u sljedećem četverogodištu.

2. Provincijal je podsjetio definitor na *odredbe i propise* našega zakonodavstva u vezi s radom Provincijalnog definitorija, posebno se zaustavivši na onim točkama kojima Konstitucije i generalni statuti našega Reda reguliraju i potiču rad i suradnju onih koji su najodgovorniji u vođenju Provincije.

3. Govoreći o drugom dijelu Kapitula, koji će se održati pri zagrebačkom samostanu Svetog Duha, od 17. svibnja popodne dalje, fra Ljudevit je pred definitor iznio *pregled imena* braće koji će biti predloženi Kapitolu na imenovanje. Krenuo je od gvardijana istočnih samostana sve do juga Provincije, najduže se zaustavivši na samostanu Svetog Duha u Zagrebu. Prijedlozi su uglavnom prihvaćeni, uz neke napomene i prijedloge koji će u razdoblju do drugoga dijela Kapitula poslužiti Provincijalu da pokuša redefinirati popis samostanskih poglavara. Dosta se govorilo i o kandidatima i budućim odgojiteljima, s posebnim naglaskom da se jednom mlađem članu Provincije povjeri služba promicatelja zvanja. Bilo je govora i o ostalim kandidatima za vršenje raznih provincijskih službi.

4. S obzirom na *radni predložak* Četverogodišnjega provincijskog plana, budući da je prilično dobro razrađen i razmotren od samoga Kapitula, u međuvremenu bi svatko još jednom trebao temeljito proučiti tekst, prije nego bude ponuđen kapitularnom saboru na usvajanje.

5. Provincijal je izvijestio i zatražio mišljenje o nekim hitnijim slučajevima:

- Unatoč već poduzetim koracima za pripravu, odustaje se od ovogodišnjeg polaganja svečanih zavjeta *fra Željka Klarića*, našeg bogoslova u Rimu, budući da tamošnja praksa zahtijeva da se to obavi oko četiri godine nakon prvih zavjeta, dakle sredinom iduće godine. To je bila želja tamošnjih poglavara, kojima će se i odgovoriti u tom smislu.

- S obzirom na studij *bogoslova u inozemstvu*, Definitorij smatra da ove jeseni ne bi trebalo nikoga poslati u Rim, a eventualno, u dogovoru s njemačkim provincijalom, u Wuerzburg poslati fra Vladimira Vidovića, koji je i izrazio svoju spremnost.

- Budući da je *fra Žarko Relota* upravo potpisao službenu izjavu da prekida status ekslaustracije i da se dragovoljno vraća u Provinciju, nakon konzultiranja s Upravom Reda u Rimu, Provincijal će nastojati da njegovo uključivanje u službe bude postupno.

- Provincijal je najavio da će se odmah nakon svršetka Kapitula, uz pristanak Definitorija na sljedećoj sjednici, i *uz ponuđeni troškovnik*, pristupiti nekim ne tako zahtjevnim zahvatima u Provincijalatu, Klerikatu i Malom sjemeništu.

Na kraju je zaključeno da se 2. *sjednica Definitorija* održi u Zagrebu, na sam dan početka drugog dijela Kapitula, 17. svibnja, s početkom u 10,00 sati.

OBVESTILO O NOVEM VODSTVU SLOVENSKE MINORITSKE PROVINCE SV. JOŽEFA NA 13. REDNEM PROVINCIALNEM KAPITLJU

P. MILAN KOS, provincialni minister
P. DANILO HOLC, vikar province
P. ERNEST BENKO, definitor
P. SLAVKO STERMŠEK, definitor
P. TOMAŽ MAJCEN, definitor in tajnik Province

p. Marjan Vogrin, tajnik kapitlja

Ptuj, 6. maj 2010

ODRŽANA 2. SJEDNICA DEFINITORIJA

Pred sam početak drugog dijela Provincijskog kapitula, u ponedjeljak, 17. svibnja, u prostorijama Provincijalata održana je 2. sjednica Definitorija, na kojoj su sudjelovali svi definitori. Sjednica je počela u 10,00, a završila dva i pol sata kasnije.

1. Sjednica je počela molitvom i uvodnim mislima provincijalnog ministra.

2. Na pročitani zapisnik prethodne sjednice nije bilo primjedaba.

3. Provincijal je pročitao molbu uprave Padovanske provincije sv. Antuna da naša Provincija dodijeli jednog svećenika za pomoć bazilici i samostanu u Padovi. Svi su se složili da je to ne samo potreba nego i naša dužnost, pa je u tom smislu provincijal već poduzeo određene korake.

4. Predočen je prijedlog za raspravu na drugom dijelu Kapitula, na koji definitori nisu imali nikakvih primjedaba. Od braće su stigla tri dopisa (fra Augustin Kordić i fra Tomislav Glavnik), a od prijedloga iz izvještaja Generalnog vizitatora izdvojeno je pitanje novicijata u Asizu, mjesto postulaturne, problem pokretanja procesa restrukturiranja u Provinciji. Provincijal želi podastrijeti kapitulskom saboru pregled predviđenih izdataka u sljedećem četverogodištu, a bit će korisno čuti raspravu o našoj daljnjih prisutnosti u Njemačkoj, SAD-u i Kanadi, kao i o statusu viškog samostana sv. Jere. Provincijal

isto tako želi pokrenuti raspravu o mirovinskom osiguranju sve braće u radnoj dobi, bar one mlađe. Na kraju je definitorima podastrijet prijedlog kandidata za službe gvardijana i magistara koje će imenovati Kapitul.

5. O Četverogodišnjemu provincijskom planu nije bilo posebne rasprave, jer se svima čini da je dosta dobro pripremljen za raspravu i usvajanje na Kapitolu.

6. Na kraju je izmijenjeno nekoliko prijedloga i savjeta u vezi s nekim personalnim promjenama, koje spadaju na provincijalnog ministra, ali su i definitori bili pozvani da dadnu svoja mišljenja.

Zaključeno je da se sljedeća sjednica održi odmah po svršetku Provincijskog kapitula.

ODRŽANA 3. SJEDNICA DEFINITORIJA

Dan po svršetku redovitoga Provincijskog kapitula, Definitorij naše Provincije u četvrtak, 20. svibnja ove godine popodne održao je 3. redovitu sjednicu.

- Najavljena *primopredaja* provincijske službe ekonoma i egzaktora, predviđena na početku sjednice, iz opravdanih razloga prebačena je dan kasnije, u petak dopodne.
- Budući da je Kapitul prepustio Definitoriju rješavanje imenovanja gvardijana u samostanu sv. Ivana Krstitelja u Puli, nakon kraće razmjene mišljenja Definitorij je imenovao za tamošnjega samostanskog poglavara *fra Krunoslava Kemića*, koji je telefonskim putem potvrdio pristanak.
- Veći dio susreta protekao je u razmjeni i usvajanju *prijedloga imenovanja* dužnosnika

raznih provincijskih službi o kojima odlučuje Provincijal sa svojim Definitorijem. Definitorij je podržao prijedlog da se za nacionalnog asistenta FSR-a imenuje *fra Augustin Kordić*, za provincijskog promicatelja zvanja *fra Ivan Penava*, za provincijskog povjerenika za skrb o kulturnoj baštini Provincije *fra Ivan Karlić*, za provincijskog povjerenika za početnu i trajnu formaciju *fra Josip Blažević*, a za provincijskog delegata za mir, pravdu i ekologiju *fra Tomislav Cvetko*. Ostali dužnosnici, kao i članovi provincijskih komisija bit će imenovani na idućoj sjednici.

- Definitorij je razmotrio *neka* personalna pitanja, kao što su, između ostalih, ispovjednik u padovanskoj bazilici sv. Antuna, kao i *termine* nekih primopredaja.

Zaključeno je da se iduća sjednica Definitorija održi pri samostanu sv. Ivana Krstitelja, u *petak, 25. lipnja popodne*, kako bi se na mjestu izvidjelo stanje s gradnjom crkve i mogućnosti pomoći Provincije u njezinu dovršetku, u skladu s raspravama i zaključcima nedavno održanoga Provincijskog kapitula.

FRA IVAN KARLIĆ – REDOVITI PROFESOR

Senat Sveučilišta u Zagrebu, na temelju čl. 21. i 84. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, a sukladno čl. 93. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, na prijedlog Povjerenstva za utvrđivanje kriterija i potvrdu izbora u zvanje, 11. svibnja 2010. godine, potvrdio je da je dr. sc. IVAN KARLIĆ, dosadašnji izvanredni profesor Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, izabran na vrijeme od pet godina u znanstveno-nastavno zvanje redovitoga profesora u području humanističkih znanosti, polje: teologija – dogmatska teologija. Dekret je potpisao rektor Sveučilišta, prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš.

Čestitkama se pridružuju i braća Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca: *Ad multos annos!*

□ ○ □

NOVA KNJIGA FRA ŠPIRA MARASOVIĆA

Splitska katolička izdavačka kuća »Crkva u svijetu« objavila je ovih dana novu knjigu fra Špira Marasovića, pod naslovom KRŠĆANSKA DRUŠTVENA SVIJEST – prilozi iz društvenog nauka Crkve. Autor svojom poznatom hrabrošću i lucidnošću ulazi u raspravu o brojnim problemima koje današnje društvo, a s njime i Katolička crkva, susreće u svijetu i u nas. Raspravlja o političkom angažmanu, grijehu struktura, supsidijarnosti, solidarnosti, pluralističkom djelovanju, redovničkom siromaštvu... Djelo ima 512 stranica. Preporuka svima: Uzmi i čitaj!

naši mladi

PETI DANI »OTVORENIH VRATA«

U samostanu Svetoga Duha, dana 14. svibnja održani su V. dani otvorenih vrata klerikata. Okupilo se 14 mladića iz svih krajeva Lijepe naše. Okupljene je, prvog dana susreta, pozdravio fra Josip Blažević, magister klerika i postulanata i organizator ovoga susreta. Fra Vladimir Vidović upoznao je sudionike s Redom, životom i djelovanjem franjevac konventualaca u svijetu i Hrvatskoj.

Nakon večere, mladići su posjetili prostorije časopisa *Veritas – Glasnik sv. Antuna Padovanskoga*, gdje ih je fra Ivan Bradarić, glavni urednik, upoznao s Domom sv. Antuna. Na jednostavan način mladićima je predstavio fra Maksimilijana Kolbea, fra Placida Cortesea i fra Ivona Ćuka (Yves Ivonides), osnivača i prvoga urednika *Glasnika sv. Antuna*. Potom je govorio o svome pozivu i dolasku u samostan. Dan je završio klanjanjem pred Presvetim Oltarskim sakramentom i Povečerjem, koje je vodio fra Marko Jurić, a glazbeno animirao Milan Gelo.

Jutarnju svetu misu na latinskom jeziku predslavio je fra Ljudevit Maračić, provincijal, u koncelebraciji s fra Josipom Blaževićem i fra Ivanom Bradarićem, magistrum sjemeništara.

O radu i potrebi manualnog rada u samostanu govorio je fra Josip Blažević, a potom su mladići s klericima i postulantima čistili prostorije klerikata. Uslijedilo je predavanje fra Marija Šagolja *Sveti Ivan Marija Vianney* i Josipa Ivanovića *Duhovni poziv promatran kroz Mojsija*. Po završetku predavanja okupljeni su imali priliku za sakrament pokore i pomirenja. Poslijepodne bilo je predviđeno za druženje i razgovor, te upoznavanje s osobom sv. Franje Asiškoga preko Zeffirellijeva filma *Brat Sunce i sestra Mjesec*. Dan je završio zabavno-rekreativnim programom – pantomimom i karaokama. Izvođači su bili svi prisutni. Petorica najboljih osvojili su tjedan dana ljetovanja na Cresu.

Nedjelja je započela Jutarnjom i svetom misom u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga koju je predslavio fra Josip Blažević. Završno predavanje održao je fra Josip Petonjić na temu *Marija u Franjinu životu*. Uslijedili su dojmovi i završna riječ fra Josipa Blaževića. Susret je završio ručkom u samostanskoj blagovaonici.

Josip Ivanović

Na kraju Svećeničke godine

Na kraju smo Svećeničke godine. Neka su me braća zamolila da u »Fraternitasu« objavim cjelovit tekst razmatranja koje sam imao za Dan Provincije u crkvi sv. Jere u Visu. Rado to činim, jer vjerujem da misli vrijede uvijek. Ne samo u Svećeničkoj godini.

SLUŠATELJ A NE SAMO SLUŽITELJ RIJEČI

Razdijelite svima onu Božju riječ koju ste sami s radošću primili. Čitajte i brižno razmatrajte Gospodinovu riječ, da biste vjerovali ono što ste čitali, poučili ono što ste s vjerom primili, živjeli ono što ste učili. Neka dakle Božjem puku bude hrana vaš nauk, radost i podrška vjernicima u Kristu miris vašega života, da biste riječju i primjerom sagradili kuću Božju, a to je Crkva. (Pastores vobis dabo br. 26, 47)

Kada god se nađem pred takvim auditorijem, gdje zasigurno ima pozvanijih i osposobljenijih govoriti o zadanoj temi, na um mi padaju razborite riječi sv. Bonaventure, velikoga franjevačkog učitelja, koji se u poznatom djelu »Soliloquium« slično našao pred takvom teškoćom da odgovori na srodna pitanja i glasno zaključio: »O ovome bi predmetu mogli mnogo reći oni iskusniji, a budući da sebe smatram neiskusnim, sramim se čak i malo reći. Zbog toga se bojim da mi se ne prigovori: Zašto pišeš (govoriš) o onomu što nisi uživao? Zašto, toliko nedostojan, hvališ ono što ne poznaješ?« I poput ovoga crkvenog naučitelja, osjetio sam napast da odustanem. No, u tom kolebanju obodrine su me daljnje riječi sv. Bonaventure: »Noli timere cum reverentia et humilitate, quae audisti et legisti proponere.« (»Nemoj se bojati s poštovanjem i skromnošću iznijeti ono što si čuo i čitao«). Zaista, ono što slijedi samo je plod čitanja i listanja nekih duhovnih pisaca i crkvenih dokumenata, a manje rezultat nekoga dubljeg promišljanja. To me uvjerava da zaista temi i slušateljima pristupim cum reverentia et humilitate, s poštovanjem i skromnošću, kako i dolikuje pred ovakvim slušateljstvom.

□ ○ □

Ove godine katolički prezbiterij slavi Svećeničku godinu. Povod joj je 150. obljetnica smrti poznatoga arškog župnika, sv. Ivana Marije Vianneya, koji će ovom prigodom i službeno biti proglašen zaštitnikom župnika. Ovo naše prigodno razmišljanje i počinjemo ovim priprostim, ali vrlo praktičnim pastirom kojega je jednostavna duhovnost postavila za uzor svim pastirima Katoličke crkve. A njegov početak, sjećamo se, nije obećavao baš nešto posebno. Dapače, izgledalo je da i on spada u propale slučajeve. Dok je još bio bogoslov, Ivan Vianney je na jednom ispitu naišao na vrlo strogog ispitivača, pa je njegov ispit bila prava katastrofa. Na kraju mu ozbiljni profesor hladnokrvno odbrusi:

– Vi, Vianney, predstavljate savršenu glupost. Što možete očekivati od magarca?

Ako je Ivan i bio dosta slab student, koji je muku mučio s filozofijom i dogmatikom, nije gubio nadu ni u bezizlednijim prilikama kao što je izgledala upravo ova:

– Učili ste nas, veleučeni – odgovori Vianney – da je Samson magarećom čeljusti pobio tri tisuće Filistejaca. A što tek Bog može učiniti s čitavim magarcem?

A kad smo već anegdotom počeli ovo duhovno razmišljanje, druga bi nas trebala uvesti u nešto ozbiljnije ozračje. Kažu da je neki od Ivanovih župljana jednog dana upitao svetoga arškog župnika:

– Kako to, velečasni, kada propovijedate, da vas čuju i izvan crkve, a kada molite, jedva da vam se pomiču usne?

– Jednostavno, kada propovijedam, imam posla s gluhima, a kada molim, sluša me onaj koji ima vrlo osjetljivo uho, odgovori Vianney duhovito i duhovno.

I tako smo neopazice doskliznuli do one prave teme zbog koje smo se i okupili. Svećenik, poput Ivana Vianney, jest pastir kojega u molitvi Gospodin sluša. Ili još točnije, koji sam sluša Gospodina. I tako ostvaruje svoju vjernost, prema geslu ove Godine svećenika: »Vjernost Isusa Krista, vjernost svećenika«. Vjeran pastir je onaj koji ne samo posluhuje Riječ (aktiv), nego i onaj koji tu Riječ sluša (pasiv). A kako i naše dinamično vrijeme više cijeni aktivnost, događa se da se zaboravlja ono što se proglašava pasivnim, ali ima vrlo važnu ulogu u životu. Zato bih volio da svoju pažnju sada usmjerimo upravo prema ovom dvosmjernom odsječku života svećeničke vjernosti. U čemu je arški župnik bio pravi učitelj svećeničke duhovnosti.

□ ○ □

Danas se mnogo govori, piše i raspravlja o svećeniku poslužitelju Riječi. To je jedna od glavnih službi svakoga duhovnog pastira, bio on đakon, prezbiter ili biskup. Bez toga je teško, nemoguće zamisliti ostvarenje života i poslanja onih koje je Gospodin pozvao u svoju službu. Biti poslužitelj Riječi. Ali pazimo, iz iskustva svi znamo, kako to može biti i vrlo rutinska, čak i mehanička uloga. Nauče se neke govorničke vještine, svladaju prvi retorički principi, i eto nas za ambonom ili propovjedaonicom. Tako shvaćena ova naša svećenička uloga, svedena samo na svladavanje i primjenu praktičnih načela, najčešće ne donosi ploda. Čak može djelovati i kontraproduktivno, kao što je svojevremeno francuski pisac Victor Hugo, aludirajući na besplodne i jalove propovijedi tadašnjih svećenika, jednom s puno ironije, čak i sarkazma, uskliknuo: »Zamislite, 150.000 nedjeljnih propovijedi i – Francuzi još vjeruju!«

Volio bih zato da nas ovo naše današnje razmišljanje potakne na dublje shvaćanje ove naše uloge poslužitelja Riječi, koja bi zapravo trebala glasniti: Slušatelj i služitelj Riječi. Nitko nije niti može biti vjeran pa ni uspješan poslužitelj Riječi ako prije toga nije i njezin slušatelj. U tu bi nas tvrdnju trebalo uvjeriti ovo prigodno razmatranje.

U Knjizi Ponovljenog zakona čitamo Mojsijev poziv: »Ja sam vas, eto, poučio u zakonima i uredbama, kako mi je Jahve, Bog moj, naredio da ih vršite u zemlji u koju idete da je zaposjednete. Držite ih i vršite: to će u očima naroda biti vaša mudrost i vaša razboritost.« (Deut, 4, 5-6). Ta mudrost i razboritost, o kojoj je ovdje riječ, najprije treba obuzeti Mojsijevo srce da bi potom on to prenio narodu. Nešto se slično događa i s nama. Pozvani smo naviještati Riječ, no ona se prije toga treba nastaniti u nama.

Sveti Ambrozije u pismu upućenom biskupu Konstanciju jasno ističe kako se ne smije propovijedati Božja riječ ako ona prethodno, kao bujica jednog potoka, ne prodre u onoga koji je njezin navjestitelj. Piše: »Tko je primio od punine ove rijeke, neka podigne glas, i kao što su apostoli proširili glas evanđeoskog navještaja zemljom, tako i ova rijeka, a to smo zapravo mi, počinje naviještati Gospodina.« Zato Ambrozije preporuča: »Primi tu vodu dakle od Krista, kako bi se i tvoj glas mogao čuti. Prihvati vodu Kristovu. Ispuni dubinu svojeg srca, kako bi tvoje tlo bilo natopljeno i navodnjeno vlastitim izvorom. A ispunjava se onaj koji mnogo čita i prodiere u smisao onoga što čita, pa tko je ispunjen, lako može natopiti ostale.« Sveti milanski biskup završava pozivom propovjednicima da poput evanđeoske riječi i njihova bude jednostavna i jasna: »Neka tvoje usne budu ražarene idejom, što će reći: izlaganje tvojih govora neka bude sjajno, neka jasno svijetli smisao bez potrebe dodatnih tumačenja; neka se tvoj govor podržava i brani sam po sebi i neke iz tebe ne izađe isprazna riječ lišena smisla.« (Pismo br. 36, Maur. 2).

Origen se jednom prilikom prethodno obraćao biskupima i tada zapisao: »Ovo su dvije djelatnosti pontifeksa: ili naučiti od Boga, čitajući božanska pisma i višekratno ih razmatrajući, ili pak poučavati narod. Ipak, poučavaj ga u onome što si sam naučio od Boga.« (Hom. Ad Leviticum, VI). Riječi su doduše upućene biskupima kojima pri ređenju u vrlo dojmljivom trenutku ređenja neko

vrijeme drže otvoreno Evanđelje nad njihovom glavom. Time se želi naglasiti, kaže papa Ivan Pavao II. u pobudnici »Pastores gregis« (br. 28, 2), »da s jedne strane Riječ zahvaća i čuva biskupsku službu, i s druge strane, da život istoga mora u cijelosti biti podvrgnut Božjoj riječi svakidašnjom posvetom propovijedanju Evanđelja, sa svom strpljivošću i poukom (usp. 2 Tim, 2)«.

I tragovi nagovora pri svećeničkom ređenju ukazuju na ovaj poziv, kako opet govori Ivan Pavao II. u pobudnici »Pastores vobis dabo«: »Razdijelite svima onu Božju riječ koju ste sami s radošću primili. Čitajte i brižno razmatrajte Gospodinovu riječ, da biste vjerovali ono što ste čitali, poučili ono što ste s vjerom primili, živjeli ono što ste učili. Neka dakle Božjem puku bude hrana vaših nauka, radost i podrška vjernicima u Kristu miris vašeg života, da biste riječju i primjerom sagradili kuću Božju, a to je Crkva.« (br. 26, 47)

Svaki je od nas u dan svećeničkoga ili biskupskog ređenja čuo ove riječi. Možda smo u trenutku oduševljenja i uzbuđenja prečuli ovu poruku, pa je važno na to se podsjetiti češće, posebno u ovakvim prigodama kao što je današnji susret. Jer ne zaboravimo onu mudru latinsku maksimu: »Nemo dat quod non habet!« Nitko, pa ni svećenik ne može drugima dati ono što sam ne posjeduje. Zato, poslušajmo Riječ da bismo je mogli što efektnije drugima poslužiti.

□ ○ □

O toj temi je vrlo zgodno govorio papi Ivanu Pavlu II. i kardinalskom zboru, okupljenome na duhovnim vježbama u korizmi 2005., svega nešto više od mjesec dana pred smrt ovoga velikog Pontifeksa, novarski biskup mons. Renato Corti, koji je u sklop opće teme »Crkva u službi Novoga i Vječnog saveza«, uvrstio misli koje sadakamo zajednički podijeliti. Makar su riječi upućene visokim crkvenim predstavnicima, mutatis mutandis, i te kako vrijede i za nas, obične prezbitere.

Temeljno mjesto za izražavanje vlastite odgovornosti s obzirom na Božju riječ jest liturgija, na koju smo pozvani da joj predsjedamo. Tu zadaću treba vršiti vodeći brigu da je liturgija baš povlašteno mjesto za slušanje Božje riječi i da je liturgijski skup životna i stvarna sredina slušanja i posluživanja Svetog pisma. Nije nimalo slučajno što je Drugi vatikanski sabor odredio da

se nijedan sakrament ne smije slaviti bez Liturgije Riječi. I vrlo je znakovito što u liturgijskom prostoru određeno mjesto za knjigu Svetog pisma zauzima ambon. Prvenstvo liturgijskog slavlja kao povlaštenog mjesta za proglašavanje Riječi Božje valja vezivati uz Kristovu nazočnost u liturgijskom činu: ovdje otajstvo Crkve pronalazi svoje najdublje ostvarenje. Tako čitamo u liturgijskoj konstituciji »Sacrosanctum Concilium« da u liturgiji »upravo Krist govori kada se u crkvi čitaju Pisma« (SC, 8). Ovdje Riječ biva vezana uz obred koji je Kristov čin i pronalazi svu svoju urođenu snagu da bude spasonosno proglašena.

Vrlo je zanimljivo, u vezi s time, jedno zapažanje pedagoško-duhovnoga karaktera koje je izrazio papa Grgur Veliki u svojem komentaru proroku Ezekijelu: »Možda će mi netko prigovoriti što tumačim tako duboka otajstva proroka Ezekijela. Dobro, neka zna da ne činim to iz preuzetnosti, već iz poniznosti. Znam, u stvari, da mnoge stvari u Svetom pismu nisam uspio sam shvatiti, nego sam ih shvatio zajedno sa svojom braćom. Uvidio sam da mi je mudrost udijeljena njihovom zaslugom. Shvaćanje raste a ponos opada kada radi vas učim ono što među vama naviještam. Da, istina je, najprije s vama slušam ono što ću govoriti vama.« (Hom in Ez 2,1)

Zajedničko slušanje Božje riječi dakako ne smijemo ograničiti isključivo na liturgijski trenutak. Potrebno je da zajednica bude stavljena pred Božju Riječ u svim fazama crkvenog života. U tome je dobro podsjetiti na znakoviti čin intronizacije Evanđelja na početku svake sjednice Drugoga vatikanskog sabora. Tom gestom su se cjelokupni rad i napor otkrivanja istine stavljali pod prvenstvo Evanđelja. Tako treba postupati pojedinac, ali i svaka kršćanska zajednica kad je suočena s nekim problemom ili kada treba doći do odluke koja se tiče života. To valja činiti uključenjem svih članova zajednice u takvo istraživanje i razotkrivanje volje Božje.

Pozivajući se opet na Grgura Velikog, mons. Renato Corti, ističe kako je ovaj papa živio na ponizan i izvanredan način liturgijske i zajedničarske trenutke slušanja Božje Riječi, a kao iskusni monah sačuvao je uvjerenje o važnosti tihog i samotnog čitanja Riječi Božje. Zato je lako shvatiti ovakvo uravnoteženo duhovno iskustvo kao plod osobnog čitanja, kako Grgur Veliki to

naziva, »collatio« (=povezivanje), koje može biti vrlo korisno pojedincu ili manjoj grupi u pripremi liturgije i daljnjeg produbljenja onoga što je liturgijski čin darovao.

Grgur Veliki podsjeća, primjerom, ali i riječju, da je »onaj koji čita svetu knjigu član Crkve. Njegovo čitanje treba staviti u kontekst crkvenog otajstva, gdje se nalazi i opet djeluje onaj isti Duh koji je nadahnjivao proroke i hagiografe«. Tekst se dakle može čitati »onim istim duhom kojim je i pisan«. Ako je Crkva tijelo koje čuva i prenosi živu i suvremenu Riječ, zaključuje ovaj veliki papa, svatko tko živi u njoj i shvaća biblijsku poruku iz ruku onoga koji je posjeduje u živoj cjelovitosti, sam biva uključen u božansku Riječ, u kojoj je sam Bog nazočan. Na koncu, da se poslužimo riječima poznatoga karmelićanina i biskupa mons. Mariana Magrassija, »kao što je svako crkveno proglašavanje Riječi usmjereno onoj liturgiji kao njezinoj zadnjoj granici, tako i svako osobno čitanje svetoga teksta pronalazi u liturgijskom slušanju žarišno mjesto« (L'Oggi della Parola di Dio nella liturgia, p. 182)

Nama je povjereno poslužiti Riječ drugima, pa ako se moramo posvetiti Riječi Božjoj, treba znati da smo na neki otajstveni način i mi povjereni njoj. Već je Pavao u Miletu, obraćajući se tamošnjim efeškim prezbiterima, istaknuo: »I sada vas povjeravam Bogu u riječi njegove milosti, koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svima posvećenima«. (Dj 20, 32) U papinskoj pobudnici »Pastores gregis«, papa Ivan Pavao II. govori biskupima, ali to isto vrijedi i za prezbitere: »Svaki će se biskup uvijek morati povjeriti, ali se i osjećati povjerenim 'Gospodinu i riječima njegove milosti, koja je kadra izgraditi i dati baštinu među posvećenima'. On mora biti 'unutar' Riječi, da bi joj se prepustio da ga čuva i hrani kao u majčinom krilu« (n. 15, 1)

Završavajući ovo razmišljanje unutar spomenutih duhovnih vježbi, novarski se biskup mons. Renato Corti pozvao na jedno svoje iskustvo u saharskoj pustinji, kamo je hodočastio stopama Charlesa de Faucaulda, u povodu stote obljetnice njegova obraćenja. Bio je tada i u El Golea, velikoj oazi gdje je pokopan ovaj novoproglašeni blaženik. Slavio je misu nad njegovim grobom, nad kojim stoji vrlo jednostavan natpis: »Je veux crier l'évangile par toute ma vie!« (Želim klicati evanđelje cijeloga svojeg života). Biskup priznaje

kako ga je pogodio onaj glagolski infinitiv »crier« (=gridare, grmjeti), jer bi poznavatelju života ovoga blaženika vjerojatno više odgovarao izraz bliži »šutnji« i »samoći«. Ali baš taj natpis duboko otkriva program života čovjeka koji se povukao iz svijeta, da bi iz pustinje »grmio cijelom svijetu«. Bog ga je obuhvatio, bio je željan jedino slijediti Krista. Baš su zato sve žile i niti njegova zemaljskog života upile Božju Riječ, koju je bl. Charles usvajao u razmatranju i klanjao joj se u euharistiji. Tako je postao živo Evanđelje, koje treba propovijedati (crier) na krovovima, riječju, a još više životom. Arški župnik je to, još mnogo prije, primijenivši na svoje pastoralne prilike, sočnije izrazio: »Kad propovijedam, imam posla s gluhima, a kada molim, sluša me onaj koji ima jako osjetljiv sluh.«

□ ○ □

Svaki svećenik, dakle, a to je glavna i jedina poruka svima dobro znana, ali često u praksi zanemarena, najprije mora biti slušatelj Božje Riječi, da bi je potom mogao učinkovito i plodonosno poslužiti, prenijeti, navijestiti onima kojima je poslan. Biti pažljiv slušatelj da bi bio revan poslužitelj Riječi. To uključuje geslo Svećeničke godine koju danas Katolička crkva otvara, a koje poziva na obnovu vjernosti. Po primjeru sv. Ivana Vianneya, arškog župnika.

Naša se pažnja danas i ovih dana usmjerava na ovoga skromnoga a opet tako glasovitog župnika. Ono što je mnoge privlačilo k njemu, pa su čak i visoki crkveni dostojanstvenici dolazili »incognito« da ga slušaju, bila je njegova suživljenost slušanja i prenošenja Božje Riječi. U tome je tajna njegova uspjeha. Kad je 1854. godine prerušen u obična svećenika došao poznati engleski nadbiskup benediktinac William Ullathorne od Birminghama, nakon slušanja Vianneyeve propovijedi zapisao je: »On je govorio o Bogu na jedan tako djetinji, nježniji od ljubavi usplamtjeli način, te je izgledalo da su njegove kretnje, njegove ruke, cijelo njegovo tijelo samo jedno srce. Bilo je nemoguće oteti se dojmu da je ovdje prisutan Bog, da je On ovog čovjeka uzdignuo sve do stepenice svoga prijestolja.«

Bio je to plod Vianneyeve suživljenosti s Božjom Riječi. Oni koji su ga poznavali svjedočili su kako je sveti župnik svu svoju snagu i mudrost crpio iz brevijara, od kojeg se nije dijelio ni na propovjedaonici, tako da je često u isto vrijeme u

jednoj ruci držao časoslov, a drugoj evanđelistar. Iz Biblije i liturgije crpio je svakodnevnu snagu za naporan život. To mu je i omogućilo da prije smrti prizna: »Ne bih vjerovao da je umiranje tako lako!« Zato je i papa Pio X., prigodom proglašenja blaženim arškog župnika Vianneya, 8. siječnja 1905. u vatikanskoj bazilici sv. Petra želio istaknuti lik ovoga revnog svećenika kao uzor katoličkom kleru za nasljedovanje: »Neka milost Božja učini da svi dušobrižnici, bez iznimaka, blaženog Ivana Vianneya uzmu za uzor i da u njegovoj školi nauče onu divnu pobožnost, koja svojom tihom rječitošću više privlači i zanosi duše, negoli bučni šum riječi, i s kojom se po svojim uspjesima nikakva poplava riječi ne može uspoređivati... Neka dušobrižnici nasljeđuju onu ljubav koja ih čini pripravnima i odvažnima da i vlastiti život prezru...«

Ivan Vianney treba u povodu ove jubilarne godine, kada se prisjećamo 150. obljetnice smrti, još jednom dušobrižnicima biti postavljen za uzor. Njega je nakon kanonizacije, 1925. godine, papa Pio XI. 23. travnja 1929. proglasio nebeskim zaštitnikom svih župnika i dušobrižnika, pa to želi obnoviti i sadašnji papa Benedikt XVI. I još jednom arškog župnika staviti svećenicima pred oči kao uzor koji privlači i oduševljava. A sam je arški župnik o svećeniku imao zaista uzvišeno mišljenje koje, u duhu tadašnjeg vremena, posebno uzdiže čast i dostojanstvo takve Bogu posvećene osobe. Znao je klicati: »O kako je velik svećenik! Istom u nebu ćemo razumjeti njegovu uzvišenu čast. Kad bismo je na zemlji shvatili, umrli bismo – ne od straha nego od ljubavi. Katolički je svećenik uosobljenje ljubavi Božanskog Srca Isusova!« Iz vlastitog iskustva mogao je izgovoriti i ove riječi: »Iza Boga, svećenik je sve. Pustite jednu župu dvadeset godina bez svećenika, i ona će se klanjati nerazumnim životinjama. Kad bismo ja i moj kapelan otišli iz Arsa, vi biste rekli: 'Što imamo još da tražimo u ovoj crkvi? Gospodin naš i Spasitelj nije više ovdje, sveta misna žrtva više se ne prikazuje u njoj, mi se sada isto tako dobro možemo i kod kuće moliti. Ako negdje hoće da unište religiju, počinju time da protjeraju svećenike, jer tamo gdje nema više svećenika, nema više ni misne žrtve, a gdje nema misne žrtve, tu propada i religija.«

Vrlo je poznata Vianneyeva izjava o svećeničkoj ulozi, koja podsjeća na davno izrečene misli Franje Asiškoga, koji je također vrlo cijenio svećenike i

svojem Redu zapovjedio da nikada ne promijene takav stav, pa čak ni onda ako se radi o slabim i grešnim ljudima. Slično je i Vianney, dakako na svoj priprosti ali i vrlo zorni način, govorio: »Ako hoćete da se riješite svojih grijeha, hoćete li ići tada Blaženoj Djevici ili kojem anđelu da se ispovjedite? Hoće li vas oni odriješiti? Ne! Hoće li vam oni pružiti Gospodnje tijelo? Ne. Majka Božja ne može učiniti da hostija bude pretvorena u Tijelo svojeg Sina. Da imate uza se dvije stotine anđela, ni oni vas ne bi mogli odriješiti. No, svećenik, pa bio on ne znam kako priprost, može to učiniti. On vam jedini može reći: 'Tvoji su ti grijesi oprošteni, idi u miru!«

Zato je sveti arški župnik i nastojao da njegovo služenje Božjem narodu bude prožeto iskrenim slušanjem Božje Riječi, koju je svakodnevno susretao na stranicama Evanđelja, koje je često čitao, i na stranicama brevijara, koji je redovito molio. Tako je od vjernog slušatelja postao revni poslužitelj Riječi Božje, primjer i uzor svima nama danas i ovdje.

□ ○ □

Svećenička duhovnost nerazdvojivo je sjedinjena s njegovom pastirskom službom i njegovo posvećenje ima prijeko potrebni dušobrižnički profil jer je to služenje onima koji su također pozvani da budu sveti. Na to podsjećaju Isusove riječi iz velikosvećeničke molitve, koja bi trebala biti naša svagdašnja hrana i poticaj djelovanju: »Kao što ti mene posla u svijet, tako i ja poslah njih u svijet. I za njih posvećujem samoga sebe, da i oni budu posvećeni u istini« (Iv 17, 18). Biti sveti, jednostavno, biti ono što moramo biti, ono što smo pozvani biti, kako bismo i druge mogli učiniti svetima.

Pred nekoliko je godina u Rimu kardinal Jorge Medina Estevez, umirovljeni prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, objavio »Vademecum za pastire«, knjižicu preporuka svećenicima na temelju dugogodišnjih iskustava, zaista opsegom malo djelo koje je u kratkom roku bilo razgrabljeno te je brzo tiskano i četvrto izdanje. Iz te knjižice slobodan sam prenijeti neke preporuke koje nas podsjećaju na obećanu vjernost i pozivaju na obnovljenu revnost za koju se papa Benedikt XVI. nada da će zahvatiti sva srca katoličkih službenika u Svećeničkoj godini. »Vademecum za pastire« nakon predgovora i

uvodnih načela, donosi svojevrsni popis onoga što vjeran svećenik treba činiti, ali i ono što treba izbjegavati. Ništa novo, reći ćemo, ali ipak vrijedi poslušati izbor preporuka mudroga starca, posebno onih koje se odnose na duhovnost i služenje..

□ ○ □

Dobar Kristov svećenik i vjerni crkveni službenik

- svaki dan moli na dostojanstven, pažljivi, pobožan i cjelovit način Službu časova, pridržavajući se, kada je to moguće, predviđenog vremena. Ne ispušta nijedan njegov dio, pa ni onda ako ga nije mogao recitirati u odgovarajući sat. Samo uistinu težak razlog opravdava djelomično ili potpuno izostavljanje Službe časova.
- Tijekom dana često nastoji uzdići svoju misao Gospodinu, darujući mu svoj posao i usklađujući svoje nakane, ne dopuštajući se voditi čisto ljudskim ili sebičnim razlozima.
- Svoj dan organizira na taj način da ostavi razumno i prikladno vrijeme za meditaciju, bez koje se malo pomalo gubi nadnaravni duh i vjerski pogled na ljude i događaje.
- Svakodnevno moli svetu kronicu, tražeći od Djevice Marije da mu izmoli milost da uvijek vrši volju Božju.
- U liturgijskim slavljinama poštuje i vrši crkvene odredbe, držeći na pameti da je bogoštovlje javni čin koji se ne smije slaviti na proizvoljan način.
- Svakodnevno slavi svetu misnu žrtvu; osim ako ga spriječi bolest ili doista velika zapreka. Za slavlje svete mise pripravlja se molitvom, a

po završetku zahvaljuje za veliki dar da ju je mogao slaviti za dobro cijele Crkve.

- S vremena na vrijeme približava se drugome bratu svećeniku, kako bi ispovjedio svoje grijehe i primio milost odrješenja. Ako je to moguće, neka to bude isti svećenik kako bi mu on na najbolji način mogao pomoći i savjetovati.
- Čita i revno meditira Sveto pismo, jer zna da je Riječ života duhovna hrana i neophodni izvor za naviještanje Kraljevstva Božjega.
- Redovno konzultira Katekizam Katoličke Crkve, kako bi vršenje službe propovijedanja bilo u potpunom skladu s katoličkim naukom.
- Redovito čita duhovne knjige autora koje Crkva priznaje kao autentične učitelje u hodu prema Bogu.
- Svakodnevno se klanja pred Presvetim oltarskim sakramentom. Svake godine obavlja duhovne vježbe, a često dulje vremena posvećuje molitvi.
- Brižno priprema homilije, svjestan da Božji narod ima pravo slušati objektivno protumačenu Božju Riječ, utemeljenu na tradiciji i crkvenom učiteljstvu. Nikad neće iskoristiti ambon kao objekt za iznošenje svojih osobnih mišljenja.
- Uvijek je svjestan kako su njegov život i njegova služba služenje Bogu i Crkvi i da – po primjeru Kristovu – nije došao biti služen već služiti.
- I tako u miru ostvaruje svoje zemaljsko hodočašće i kao dobar i vjeran sluga moći će ući u radost svoga Gospodina kada ga Ovaj pozove da promijeni privremeni s vječnim boravkom.

»NE MOŽE ZAVRŠITI POZIV KOJI SMO PRIMILI...«

(papa Benedikt XVI. svećenicima)

U Rimu je 11. lipnja svečanim misnim slavljem zaključena Svećenička godina. »Vjernost Krista, vjernost svećenika«, geslo koje je pratilo cijelu godinu, ovom je proslavom došlo do svoga vrhunca, ali ne i kraja, jer kako je rekao Sveti Otac: »...ovo je samo kraj kronološke godine, Svećenička godina ne prestaje jer ne može završiti poziv koji smo primili.«

Na toj svečanosti su bili prisutni svi svećenici naše Provincije koji djeluju i studiraju u Rimu, kao i dvojica bogoslova.

Prilikom svečanog zatvaranja Svećeničke godine u Rim je došao veliki broj svećenika sa svih strana svijeta, prema informacijama koje je objavila Kongregacija za kler bilo je prisutno oko 15.000 svećenika iz 72 zemlje. Svečano misno slavlje koje je predvodio sam Sveti Otac na trgu sv. Petra je do sada najveća koncelebracija s tako velikim brojem svećenika.

Trodnevni program je počeo u nekoliko glavnih crkava u Rimu i u Auli Pavla VI. Naglasak na svim susretima je bilo duhovno promišljanje o pozivu i poslanju svećenika. Osim što je sveti Župnik Arški stavljen kao uzor svećenika, Sveti Otac je u svojoj propovijedi govorio i o Blaženoj Djevici Mariji kao najsvidljivijem uzoru naše vjere, ljubavi i života.

Na prvom susretu u srijedu, kardinal Joachim Meisner, nadbiskup Koelna, govorio je o važnosti da Crkva u današnjem svijetu postane više privlačna, ali ne mijenjajući nju nego mijenjajući vlatito srce. Drugi naglasak koji je prepoznao kardinal Meisner jest važnost sakramenta ispovijedi, kao znak u kojem se propoznaje bit svećenika. Nadbiskup je rekao: »Ondje gdje svećenik nije više ispovjednik postaje socijalno vjerski djelatnik i ulazi u krizu identiteta.« Gotovo u isto vrijeme u auli Pavla VI. u prisutnosti kardinala Bertonea bio je drugi susret na kojem su neki svećenici iznosili vlastita svjedočanstva o tome »kako biti svećenik danas«.

Vjerojatno najljepši i najdirljiviji događaj bio je trenutak kada je Sveti Otac stupio pred prepun trg svećenika sa svih strana svijeta. Čulo se glasno i dugotrajno skandiranje imena Pape, koji je bio ganut do suza. Bio je to jako lijep i simboličan znak potpore Svetom Ocu. Bio je ovo susret na kojem su svećenici i biskupi iskazali svoju solidarnost, podršku i vjernost te bezuvjetno zajedništvo sa Svetim Ocem.

Zaključeno je, između ostaloga, da je »...potrebno krenuti u *duhovni preporod* hrabro slijedeći put obraćenja, te pronaći nove putove svjedočenja mladima ljepotu poziva i bogatstvo susreta sa Isusom Kristom u zajedništvu sa svetom Crkvom.«

Na završetku kardinal Hummes, prefekt Kongregacije za kler, u svojoj propovijedi je istaknuo da svaki svećenik mora odgovoriti na poslanje povjereno im od Gospodina.

Vjerojatno najljepši i najdirljiviji događaj sva ova tri dana bio je trenutak kada je Sveti Otac stupio pred prepun trg svećenika sa svih strana svijeta. Čulo se glasno i dugotrajno skandiranje imena Pape, koji je bio ganut do suza. Bio je to jako lijep i simboličan znak potpore Svetom Ocu za sve što je činio, što čini i što će u buduću činiti za Crkvu. Bio je ovo susret na kojem su svećenici i biskupi iskazali svoju solidarnost, podršku i vjernost te bezuvjetno zajedništvo sa Svetim Ocem i unatoč brojnim napadajima koji su upućeni u posljednje vrijeme.

Zapravo ova tri dana nisu bila samo svršetak nego jedan novi početak, u kojem svatko ponaosob želi biti pozoran na ono što mu Duh Sveti ima reći.

Iz Rima (Vatikana): fra Željko Klarić

PAPA ZAKLJUČIO SVEĆENIČKU GODINU

Sveti Otac osvrnuo se na glavne točke svećeničkoga poziva, zadržavši se, riječima punim poniznosti, na rani koju je prouzročila pedofilija unutar Crkve

»Poslužiti se čovjekom, unatoč njegovim slabostima, kako bi se svim ljudima, u svako doba, Bog učinio prisutnim; u tome je veličina svećeništva« – misao je pape Benedikta XVI. koju je stavio u središte euharistijskoga slavlja kojim je 11. lipnja završila Svećenička godina. Sveti Otac osvrnuo se na glavne točke svećeničkoga poziva, zadržavši se, riječima punim poniznosti, na rani koju je prouzročila pedofilija unutar Crkve. »Uporno molimo oprost od Boga i od osoba koje su obuhvaćene tim problemom, kako se takve zloporabe ne bi više nikada događale«, kazao je Sveti Otac.

Papa je u propovijedi opisao izvanrednost svećeničkoga poziva u svim njegovim nijansama; učinio je to osvjetljujući božanske korijene toga poziva, ali ne skrivajući i sjene koje, ponekad na nedostojan način, stvaraju ljudska ograničenja. Bog se služi siromašnim čovjekom kako bi preko njega bio za ljude prisutan, i kako bi djelovao u njihovu korist.

»Tu je smisao Svećeničke godine. Željeli smo obnoviti radost zbog toga što nam je Bog tako blizu, i zahvalnost zbog toga što se On pouzda u našu slabost. Osim toga, željeli smo ponovno pokazati mladima da taj poziv, to zajedništvo službe za Boga i s Bogom, postoji; štoviše, da Bog očekuje naš 'da'. Bilo je za očekivati da se 'neprijatelju' ovaj novi sjaj svećeništva neće svidjeti; njemu bi bilo draže vidjeti ga kako nestaje, kako je na koncu Bog izguran iz svijeta«, primijetio je Sveti Otac te nastavio: »Tako se dogodilo da su upravo u ovoj godini radosti za sakrament svećeništva izišli na vidjelo grijesi svećenika – posebno zlostavljanje malenih, u kojemu se svećeništvo kao zadaća Božje skrbi za dobro čovjeka, okreće na suprotnu stranu. Da je Svećenička godina trebala biti veličanje našega osobnog ljudskog rada, bila bi uništena ovim događajima«, primijetio je Sveti Otac. »Naprotiv, ono što se dogodilo smatramo zadaćom pročišćenja koje nas prati prema budućnosti.« Što

se tiče sadašnjosti, Sveti je Otac ponovno istaknuo svijest o zlu koje zahtijeva duboku solidarnost. »I mi uporno molimo oprost od Boga i od osoba koje su pogođene, dok želimo obećati da ćemo učiniti sve moguće kako se takva zloporaba više nikada ne bi dogodila«, istaknuo je Sveti Otac.

Komentirajući potom odlomak iz 23. psalma u kojemu se govori o štapu kojim pastir brani stado, i palici na koju se oslanja, Sveti je Otac naglasio kako i Crkva treba koristiti pastirski štap, kojim vjeru brani od krivotvoraca. Upravo korištenje štapa može biti služba ljubavi. »Danas vidimo da nije riječ o ljubavi, kada se dopušta nedostojno ponašanje u svećeničkome životu... Isto tako nije riječ o ljubavi kada se dopušta širenje hereze (...) Ali, u isto vrijeme štap treba uvijek ponovno postati pastirova palica koja pomaže ljudima ići teškim putovima i slijediti Gospodina«, kazao je Sveti Otac. Ali nisam ostavljen sâm, Bog me poznaje, voli me i brine se za mene.

»Ta bi nas misao trebala učiniti uistinu radosnima«, istaknuo je Sveti Otac. »Bog želi da mi, kao svećenici, u jednoj malenoj točki povijesti, podijelimo njegovu brigu za ljude. 'Poznavati', u smislu Svetoga pisma, ne znači samo vanjsko poznavanje, onako kako se poznaje telefonski broj neke osobe. 'Poznavati' znači biti u nutrini blizu drugome. Voljeti ga. Mi bismo trebali nastojati 'poznavati' ljude od strane Boga, i u vidiku Boga; trebali bismo nastojati hodati s njima na putu prijateljstva s Bogom«, naglasio je Sveti Otac. Iako je neizbježno to da se tijekom života trebaju prijeći mračne doline kušnji i malodušnosti, i u tim sjenovitim dolinama života On je tamo. »Da, Gospodine, u tami kušnje, u časovima tmine u kojima se čini da je sva svjetlost ugašena, pokaži mi da si Ti tamo. Pomozi nama svećenicima, da u takvim mračnim noćima možemo biti uz ljude koji su nam povjereni. Kako bismo im pokazali Tvoju svjetlost«, rekao je Sveti Otac.

(Preuzeto iz: IKA, 11. lipnja 2010.)

Oni su vodili (i vode) Provinciju u posljednjih četrdesetak godina...